

Iz govora Vide Tomšičeve na občinski konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva v Sežani DRUŽBENI POMEN IN VLOGA KRAJEVNE SKUPNOSTI V KOMUNI

»Krajevna skupnost pomeni skupnost socialističnih ljudi, ki si med seboj pomagajo« — »Pri formirajuju krajenvih skupnosti je treba paziti, da dejansko ne bodo daleč od ljudi« — »Prirodna meja krajene skupnosti naj bi bil šolski okoliš, kjer ima krajevna skupnost že svojo osnovno institucijo, t. j. šolo«

V razpravi na V. občinski konferenci SZDL v Sežani je možnost za rento tem starim ljudem. Tega pa seveda ni mogoče določiti ne za Jugoslavijo niti za en okraj. To je mogoče določiti v dogovoru z dotednjim človekom, kajti zemlja ni enaka povsod, en hektar ni enak drugemu. Skratka potrebe so različne in jih je treba ustrezno reševati.

KRAJEVNE SKUPNOSTI ČAKAJO POLNE ROKE DELA

Mi moramo kovati našo krajevno skupnost kot skupnost socialističnih ljudi, ki si med seboj pomagajo. Poleg komunalnih zadev je še celo vrsta skrb: ceste, lokalni vodovodi, parkirni prostori, potrošniška kontrola, cestna razsvetljava, čistoča itd. Nujno in prav je, da se vse te zadeve zemočimo v krajevnih skupnostih. Na glavnem odboru SZDL pripravljamo posvetovanja o krajevnih skupnostih prav zaradi tega, ker imamo sedaj v Sloveniji

časa za otroke. To se pravi, da vlagali. Zdaj pa pravite, da je živo in tudi veliko vlogo na enih ozko grlo v tem, ker so potrebne izmed najbolj odprtih mejnih vrat, na najbolj odprt meji. IŠČITE NAJBOLJ EKONOMIČNE OBLIKE SODELOVANJA

V zvezi z vsemi vprašanjí bivšas opozorila, da bo v bodočem razvoju takšna občina, kakor je Sežana, iskala najbolj ekonomične oblike sodelovanja z drugimi občinami v okraju ali tudi izven njega, da si organizirajo skupne službe, kakor na primer ekonomske analize, projektiranje, naročanje elaboratov, študije o konjunkturi službi itd. Z dvema ali tremi občinami lahko najdetes skupni interes ter si organizirate skupno to ali drugo službo. Skratka, vi bi morali biti pobudniki združevanja tistih organizacij, služb, analiz pa seveda kooperacije in integracije v podjetjih, kjer je to ekonomsko upravljeno ter bomo v tem smislu v Ljudski skupščini tudi postavili predlog. Po mojem mišljenju bi v Sloveniji, kjer je tako visok odstotek zaposlenih žena, morali hitreje razvijati otroško varstvo. To pa nujno, da to varstvo razvijamo samo v novih stavbah. To varstvo se lahko razvija v raznih družbenih prostorih, predvsem pa okoli šole. Foglavito je, da varstvo razvijemo. In prav tu bi morale krajevne skupnosti sodelovati s šolo.

ŠOLANJE, IZBIRA POKLICA IN DELO

Pa pojdimo dalje v problem šolstva. Tistih 400 mladincev in mladink, ki bodo v sežanski občini zdaj končali šolo, predstavljajo pri vas družbeni problem. To bi rada povezala z vprašanjem zaposlenosti in nezaposlenosti v občini. Popolnoma se ne strinjam s stališči, ki sem jih tudi slišala. Sodim, da je prav, če bi šola in krajevna skupnost pretresli vse absolvente osemletk. Po mojem bi šola moral postati nekakšna matična ustanova za svoje absolvente. Dati bi morala predloge, katere med absolventi štipendirati. Ce občina nima štipendij, bi kazalo za nekatere absolvente poiskati štipendije drugod po Sloveniji. Ce opazite, da imate fanta, nadarjenega za matematiko, ali dekleta za kemijo, za dravstvo itd., naj se šola in krajevna skupnost pobrigata zanje.

Ni pa gledamo na vseh teh štirih otrok enako. Verjetno pa vseh štiristo otrok nima niti interes niti pogovor, da bi se naprej šolali. Po mojem mišljenju bi morali začeti izbirati ter omogočati, da se nekatere šolajo naprej, druge pa bi bilo treba zbrati in jim povedati: Ti, ki imas osem razredov osnovne šole, pravzaprav še nič ne znaš. Sedaj se mora še učiti. Mladini je treba povedati, da brezposelnost pravzaprav ni, ker danes iščemo ljudi za razne poklice od turizma, gostinstva, trgovine itd., da pa ljudje nočejo v to delo. Iščemo tudi stavbine, ki niso tako slabo plačani. Tu gre seveda za nekajtežje delo, ki pa lahko postane tudi kvalificirano delo. A jih ne dobimo, ne teh ne na primer inštalaterjev ne drugih. Ali je to brezposelnost? To je narobe postavljeno gledanje na zaposlenost. To vendar ne gre, da bi vsakomur postavili tovarno pred prag.

NE ŠARITE Z BREZPOSELNIMI

Danes ljudje že vedo in občutijo, da jih družba ni zapustila, čeprav posamezniki pravijo, da se jim zdi, da ne živijo v raju. Saj tudi mi vemo, da ne živimo v raju. Vse še ni dobro. Mislim, da tisti, ki poštenu gleda na stvari, ve, da so danes že dane možnosti za razvoj človeka. Sami od sebe vzgajamo nezadovoljne, ko jih damo osem let šole, hkrati pa jih ne povemo, da se ne znajo delati in da jih je treba razporediti na razna dela in v razne poklice. Mislim, da ni prav, če ob formulaciji družbenega plana tudi poudarjamo, da je prijavljene toliko in toliko nezaposlenih. Zatorej nikar ne šarite s temi brezposelnimi. Dejansko je res, da imamo »brezposelne« v samih fabrikah. Na primer Tomos, ki ima precej »brezposelne«, in če bi jih dali iz tovarne, bi v Tomosu prav toliko naredili. Ko pravimo, da smo gospodarji v svoji deželi, potem poskrbimo, da bo vsak delal in se z delom preživil, a tudi povejmo: prav, plačan boš po delu, ampak delati moraš.

ZA SVOJE ZADEVE SMO VSI ODGOVORNI

V referatu in razpravi so tovariši poudarjali, da imate panoge, ki bi vam prinašale dobre dohode, to so turizem, gostinstvo, trgovina, uslužnostna dejavnost itd. V te panoge ste doslej zelo malo

Kritika slabosti je dokaz naše moči

Iz govora predsednika Tita na VII. kongresu Ljudske mladine Jugoslavije v Beogradu

Bujen razvoj naše dežele spremlja tudi razni negativni pojavi v naši družbi. O takih pojavih in občasnih protišlovi v vedno govorimo javno. Toda na Zahod to večas izkoristijo za propagando proti nam in pravijo, da je to slabost socializma. Toda medtem ko govorimo o svojih posameznostih, oziroma jih njihova opozicija uporablja kot sredstvo v boju za oblast. O tem to govorijo? To govorijo o tem, da se v kapitalistični družbi porajajo nasprotija kot rezultat pretežnosti družbenega sistema in da so mučna. Ta nasprotja so pravzaprav krijevina, o katerem govoril Marx. Zato o tem sem molčal. Mi pa govorimo javno o raznih slabostih, ki spremljajo naš razvoj in ki so delni dediči stare kapitalistične družbe. Pri tem si prizadevamo, da ve to vsak naš človek, da se čutuje tudi slav.

IDEJNO-POLITIČNA INTEGRACIJA

bosti in se boriti proti njim. To je potem dokaz ne slabosti, marveč moči naše socialistične družbe. Res je da so poleg pojmovanja, ki smo jih podelili od stare družbe, nekatere slabosti prišle naši fuči rezultat subjektivnih nank. Vedate pa vsega, da treba dramatizirati, marveč postopoma, mirno in resno delati, da bi razne negativne pojave izčistili iz naše družbenega življenja.

Dovolite mi, da tudi tokrat ne zamenjam govoriti o naših velikih uspehih pri graditvi socializma v naši deželi, ker so to dejstva, ki jih lahko vsakdo vidi, marveč, da preidem na nekatere vprašanja in probleme, o katerih je treba govoriti ter opozarjati na njihove pozitivne in negativne strani, da bi se jih izognili in jih odpravili ter tako lahko dosegali še hitrejše in vecje uspehe. Vsekakor ne bom mogel povedati nekej novega, o čemer se ni bilo govorila, vendar je po mnenju treh negativnih stvari postaviti bolj jasno, kompleksno in ozkorobno na njihov izvor.

Hotel bi opozoriti predvsem na nekatere pojave v našem družbenem razvoju, ki zaslužijo, da jih upoštavamo.

Predvsem bi hotel povedati nekaj o integraciji. Ne mislim na ekonomsko integracijo, o tem je bilo že govorila in tem vsak dan piše tisk. To nekatere ljudem še vedno ni jasno, za kaj pravzaprav gre. Integracija, kar si jo zamisljajo, ne pomeni zankanje nacionalnosti, njihovih pravic, ki jih je oblikovala naša revolucija. V naši državi v celoti republikami in narodnostmi gre v glavnem za idejno-politično integracijo, ki je pogoj za integracijo v ekonomiki, socialistični kulturni, znanostni, umetnični in drugem.

Geslo »Bratstvo in enotnost« bi moralno biti že prezrezeno, je pa še vedno aktualno zaradi nekaterih protišlovi v našem družbenem življenju. O tem prica to? O tem, da socialistična zavest iz teh ali onih razlogov v naši deželi še ni popolnoma zmagala. Ce je je socialistična zavest na naši ravni, potem je teče premagovati protišlovi v družbi. Pri precejšnjem delu ljudi raste socialistična zavest počasni, ali pa je ovirana z vplivi od zunaj, z vnašanjem tujh pojmovanj v naš družbeni razvoj, oziroma z vnašanjem elementov idejne in stvarne dezidente v naš socialistično-skupnosti.

Pogosto se poskuša opravljati taka negativne pojave z demokracijo. Z njenim plasjem in svoboščinami se poskuša prikitri razne protišocialistične pojave. Take težnje prihajajo zlasti do izraza pri malem delu književnikov in umetnikov, toda ne samo pri njih, marveč tudi pri nekaterih voditeljih, ki v svojem praktičnem skladu z markističnimi načeli. Vsi pojavi in pojmovanja, ki sem jih omenil, utegnijo ponemljeni ali pomembni negativni spremiščajoči pojave v našem razvoju, v razvoju naše socialistične skupnosti. Take pojave moramo seveda odločno zatriniti in preprečevati, a ne samo administrativno, ampak s skoličnim delom, z opozarjanjem na skoličnost teh pojmov in s pojasnjevanjem njihovih vzrokov in posledic. — Zlasti je važno, da pravčasno ugotovimo in odstranimo vzroke, ki lahko prilepeljo do teh in tukih negativnih pojavorov.

Narodi, združeni v socialistični skupnosti, prispevajo svojo najpozitivnejšo kulturno in drugo dedičino v skupno zakladnico. S tem se bogati socialistična skupnost kot celota v kateri skupaj ustvarjamo -nove, socialistične, kulturne, znanstvene, materialne in druge vrednote, pričem izkoristimo tudi najbolj pozitivne pridobitve človeštva. Kulturna in druga pozitivna dedičina posameznih narodnosti v socialistični skupnosti ne more biti ovira za nadaljnje ustvarjanje skupnih kulturnih in drugih pridobitiv socialistične ustvarjalnosti. Ta pravilni razvoj lahko zavira in ga ovira samo negativna

imajo vse te narodnosti skupno naložiti razvijati in dvigati socialistično družbo na višjo stopnjo socialistične družbenih odnosov.

Zato je mnenje, da je integracijo v nasprotju s koristmi posameznih republik, oziroma narodnosti, prav tako napacno, kot je napacno tudi pojemanje, ki menijo, da mora integracija odpraviti narodnosti in da njen cilj je načrtovan nov, enoten način.

Ti ljudje pravzaprav mešajo narod z državo, kar je nesmisel. Nesmiselna so tudi pojemanja tistih, ki menijo, da mora vsak narod, vsaka republika v socialistični skupnosti imeti vse lastnosti države. Razumljivo je, da ima lahko tako egocentrično pojemanje zelo škodljive posledice za razvoj socialistične skupnosti. Obstajajo celo nacionalistični elementi, ki govorijo, da bi vsaka republika, ki ima tudi svoja vojsko, svoj dedičinam, o čemer je že bilo govora, da bi lahko z njihovo posledico pravljeno ščitilo.

Vzmemimo samo vprašanje jugoslovanstva. Ni malo ljudi v posameznih republikah, pa tudi med nekaterimi komunisti, ki jim gre težko z jezikom Jugoslovjan, da ne bi menda s tem krenili svojim nacionalnim in drugim pravicam. V tem pa je pojem jugoslovanstva, kaj nameč pomeni biti jugoslovjan, danes to pomeni biti državljan socialistične Jugoslavije. A čeprav je to jasno, se pri nas pletejo tisti jalove razprave na primer o tem, ali naj se mustimani opredelijo za tako nacionalnost. To je nesmisel. Vsak je lahko tisto, kar čuti, da ima lahko tisto, kar čuti, da bi vsak narod, vsaka republika v socialistični skupnosti imeti vse lastnosti države. Razumljivo je, da ima lahko tako egocentrično pojemanje zelo škodljive posledice za razvoj socialistične skupnosti. Obstajajo celo nacionalistični elementi, ki govorijo, da bi vsaka republika, ki ima tudi svoja vojsko, svoj dedičinam, o čemer je že bilo govora, da bi lahko z njihovo posledico pravljeno ščitilo.

Dovolite mi, da se dotaknem naših zavzetosti in tem, da so tudi vsega tistih, ki se nizginjata iz naše družbe. Preprisan sem, da imate tudi vi mladinci, večkrat priloznost, da v stiskih z državljanji slišite natanje medsebojno ogovaranje. Po šestnajstih letih nase socialistične izgradnje zveni vse to zelo tule in absurdno. Nihe pa nič ne ukrene, da bi likvidirali to zapuščino buržavne prakse in da bi namesto tega vpeljali v socialistični družbi običajno ogovaranje. Moram reči, da me zelo žalja, da se nas državljan ali državljanica obrne do mene z besedo gospod, ker ima ta beseda določen razredni smisel. Ne morem tu zdaj reči, kaj bi moralci ulikreni glede tega pojava, toda vi, mladinci, morate reagirati povsod, kjer slišite takšno ogovaranje in se boriti proti temu. Našemu mlademu rodu mora biti to tuje, čeprav nas nič ne moti, če stará generacija, tisti iz mestanskih krogov, uporablja te nazive in medsebojnih odnosih. Naj jasno ostane to, da je jasno, da je jasno.

Dovolite mi, da tudi tokrat ne zamenjam govoriti o naših velikih uspehih pri graditvi socializma v naši deželi, ker so to dejstva, ki jih lahko vsakdo vidi, marveč, da preidem na nekatere vprašanja in probleme, o katerih je treba govoriti ter opozarjati na njihove pozitivne in negativne strani, da bi se jih izognili in jih odpravili ter tako lahko dosegali še hitrejše in vecje uspehe. Vsekakor ne bom mogel povedati nekej novega, o čemer se ni bilo govorila, vendar je po mnenju treh negativnih stvari postaviti bolj jasno, kompleksno in ozkorobno na njihov izvor.

Hotel bi opozoriti predvsem na nekatere pojave v našem družbenem razvoju, ki zaslužijo, da jih upoštavamo.

Predvsem bi hotel povedati nekaj o integraciji. Ne mislim na ekonomsko integracijo, o tem je bilo že govorila in tem vsak dan piše tisk. To nekatere ljudem še vedno ni jasno, za kaj pravzaprav gre. Integracija, kar si jo zamisljajo, ne pomeni zankanje nacionalnosti, njihovih pravic, ki jih je oblikovala naša revolucija. V naši državi v celoti republikami in narodnostmi gre v glavnem za idejno-politično integracijo, ki je pogoj za integracijo v ekonomiki, socialistični kulturni, znanostni, umetnični in drugem.

Nedavno sem v gorovu v Železniku

imenoval besedo intelektualizem v negativnem smislu. Izvedel sem, da v željajo nekateri ljudje vedeti, kaj sem misil s tem. Razumljivo je, da nisem prav nič negativnega misil o naši socialistični inteligenci, ker si prizadevamo, da na naših šolah in univerzah izoljamo čimveč intelektualno sposobnih ljudi. Se več, šolamo tudi delavce in si prizadevamo dobiti iz vrst delavcev-proizvajalcev čimveč intelektualno sposobnih voditeljev, čimveč intelektualno sposobnih voditeljev organizatorjev proizvodnje, saj si boste nihjih ne mogeli zamisliti našega nadaljnega in hitrega socialističnega razvoja, niti našega prispevka tehnični razvoju in znanosti. Mislim sem na tiste, ki zelo malo teživljujejo delavce, kjer sliši takšne tendenze, ki zlasti zatirajo v preteklost, v kapitalistično družbo in ki so tuje pojemanje odnosov v socialistični družbi.

Hegemonizem pa se lahko izraža tudi v drugih oblikah, tudi pri maloštevilnem narodu, če je na visoki stopnji gospodarskega razvoja. Tak ekonomski hegemonizem ima korenine v ergoščini in pobudah. V želji, da bi izkoristili svoje prednosti in škodljive razbave razviti narodov ali podrobno-

v raznih ustanovah, podjetjih in solah ne bomo mogli dovoliti, da bi natajite uporabljati te nazive, zlasti ne v solah, kjer to skodljivo vpliva na vzojgo otrok.

Nedavno sem v gorovu v Železniku

imenoval besedo intelektualizem v negativnem smislu. Izvedel sem, da v željajo nekateri ljudje vedeti, kaj sem misil s tem. Razumljivo je, da nisem prav nič negativnega misil o naši socialistični inteligenci, ker si prizadevamo, da na naših šolah in univerzah izoljamo čimveč intelektualno sposobnih ljudi. Se več, šolamo tudi delavce in si prizadevamo dobiti iz vrst delavcev-proizvajalcev čimveč intelektualno sposobnih voditeljev, saj si boste nihjih ne mogeli zamisliti našega nadaljnega in hitrega socialističnega razvoja, niti našega prispevka tehnični razvoju in znanosti. Mislim sem na tiste, ki zelo malo teživljujejo delavce, kjer sliši takšne tendenze, ki zlasti zatirajo v preteklost, v kapitalistično družbo in ki so tuje pojemanje odnosov v socialistični družbi.

Hegemonizem pa se lahko izraža tudi v drugih oblikah, tudi pri maloštevilnem narodu, če je na visoki stopnji gospodarskega razvoja. Tak ekonomski hegemonizem ima korenine v ergoščini in pobudah. V želji,

da bi izkoristili svoje prednosti in škodljive razbave razviti narodov ali podrobno-

v raznih ustanovah, podjetjih in solah ne bomo mogli dovoliti, da bi natajite uporabljati te nazive, zlasti ne v solah, kjer to skodljivo vpliva na vzojgo otrok.

Nedavno sem v gorovu v Železniku

imenoval besedo intelektualizem v negativnem smislu. Izvedel sem, da v željajo nekateri ljudje vedeti, kaj sem misil s tem. Razumljivo je, da nisem prav nič negativnega misil o naši socialistični inteligenci, ker si prizadevamo, da na naših šolah in univerzah izoljamo čimveč intelektualno sposobnih ljudi. Se več, šolamo tudi delavce in si prizadevamo dobiti iz vrst delavcev-proizvajalcev čimveč intelektualno sposobnih voditeljev, saj si boste nihjih ne mogeli zamisliti našega nadaljnega in hitrega socialističnega razvoja, niti našega prispevka tehnični razvoju in znanosti. Mislim sem na tiste, ki zelo malo teživljujejo delavce, kjer sliši takšne tendenze, ki zlasti zatirajo v preteklost, v kapitalistično družbo in ki so tuje pojemanje odnosov v socialistični družbi.

Hegemonizem pa se lahko izraža tudi v drugih oblikah, tudi pri maloštevilnem narodu, če je na visoki stopnji gospodarskega razvoja. Tak ekonomski hegemonizem ima korenine v ergoščini in pobudah. V želji,

da bi izkoristili svoje prednosti in škodljive razbave razviti narodov ali podrobno-

v raznih ustanovah, podjetjih in solah ne bomo mogli dovoliti, da bi natajite uporabljati te nazive, zlasti ne v solah, kjer to skodljivo vpliva na vzojgo otrok.

Nedavno sem v gorovu v Železniku

imenoval besedo intelektualizem v negativnem smislu. Izvedel sem, da v željajo nekateri ljudje vedeti, kaj sem misil s tem. Razumljivo je, da nisem prav nič negativnega misil o naši socialistični inteligenci, ker si prizadevamo, da na naših šolah in univerzah izoljamo čimveč intelektualno sposobnih ljudi. Se več, šolamo tudi delavce in si prizadevamo dobiti iz vrst delavcev-proizvajalcev čimveč intelektualno sposobnih voditeljev, saj si boste nihjih ne mogeli zamisliti našega nadaljnega in hitrega socialističnega razvoja, niti našega prispevka tehnični razvoju in znanosti. Mislim sem na tiste, ki zelo malo teživljujejo delavce, kjer sliši takšne tendenze, ki zlasti zatirajo v preteklost, v kapitalistično družbo in ki so tuje pojemanje odnosov v socialistični družbi.

Hegemonizem pa se lahko izraža tudi v drugih oblikah, tudi pri maloštevilnem narodu, če je na visoki stopnji gospodarskega razvoja. Tak ekonomski hegemonizem ima korenine v ergoščini in pobudah. V želji,

da bi izkoristili svoje prednosti in škodljive razbave razviti narodov ali podrobno-

v raznih ustanovah, podjetjih in solah ne bomo mogli dovoliti, da bi natajite uporabljati te nazive, zlasti ne v solah, kjer to skodljivo vpliva na vzojgo otrok.

Nedavno sem v gorovu v Železniku

imenoval besedo intelektualizem v negativnem smislu. Izvedel sem, da v željajo nekateri ljudje vedeti, kaj sem misil s tem. Razumljivo je, da nisem prav nič negativnega misil o naši socialistični inteligenci, ker si prizadevamo, da na naših šolah in univerzah izoljamo čimveč intelektualno sposobnih ljudi. Se več, šolamo tudi delavce in si prizadevamo dobiti iz vrst delavcev-proizvajalcev čimveč intelektualno sposobnih voditeljev, saj si boste nihjih ne mogeli zamisliti našega nadaljnega in hitrega socialističnega razvoja, niti našega prispevka tehnični razvoju in znanosti. Mislim sem na tiste, ki zelo malo teživljujejo delavce, kjer sliši takšne tendenze, ki zlasti zatirajo v preteklost, v kapitalistično družbo in ki so tuje pojemanje odnosov v socialistični družbi.

Hegemonizem pa se lahko izraža tudi v drugih oblikah, tudi pri maloštevilnem narodu, če je na visoki stopnji gospodarskega razvoja. Tak ekonomski hegemonizem ima korenine v ergoščini in pobudah. V želji,

da bi izkoristili svoje prednosti in škodljive razbave razviti narodov ali podrobno-

v raznih ustanovah, podjetjih in solah ne bomo mogli dovoliti, da bi natajite uporabljati te nazive, zlasti ne v solah, kjer to skodljivo vpliva na vzojgo otrok.

Nedavno sem v gorovu v Železniku

imenoval besedo intelektualizem v negativnem smislu. Izvedel sem, da v željajo nekateri ljudje vedeti, kaj sem misil s tem. Razumljivo je, da nisem prav nič negativnega misil o naši socialistični inteligenci, ker si prizadevamo, da na naših šolah in univerzah izoljamo čimveč intelektualno sposobnih ljudi. Se več, šolamo tudi delavce in si prizadevamo dobiti iz vrst delavcev-proizvajalcev čimveč intelektualno sposobnih voditeljev, saj si boste nihjih ne mogeli zamisliti našega nadaljnega in hitrega socialističnega razvoja, niti našega prispevka tehnični razvoju in znanosti. Mislim sem na tiste, ki zelo malo teživljujejo delavce, kjer sliši takšne tendenze, ki zlasti zatirajo v preteklost, v kapitalistično družbo in ki so tuje pojemanje odnosov v socialistični družbi.

Hegemonizem pa se lahko izraža tudi v drugih oblikah, tudi pri maloštevilnem narodu, če je na visoki stopnji gospodarskega razvoja. Tak ekonomski hegemonizem ima korenine v ergoščini in pobudah. V želji,

da bi izkoristili svoje prednosti in škodljive razbave razviti narodov ali podrob

OSNOVNE SMERNICE IN POKAZATELJI PREDLOGA PLANA (RESOLUCIJE) GOSPODARSKEGA RAZVOJA PRIMORSKE V LETU 1963

Vse kar moremo, smo dolžni storiti

Klub težavam, ki so izvirale slabosti, je bil dosežen v letu 1962 delno iz prilaganja gospodarskega novemu sistemu in delno iz darstvu kakor v rasti družbenega objektivnih težav in subjektivnih standarda.

Kako smo zaključili leto 1962

Leto smo zaključili z zmernejšo gospodarsko rastjo, kot smo predvidevali v družbenih planih. Proizvodnja, storilnost in izvoz se niso povečali takoj, kakor je bilo predvideno in kakor bi dovoljevale obstoječe zmogljivosti. Družbeni bruto proizvod se je v primerjavi z letom 1961 (v tekočih cenah) gibal tako: gospodarstvo skupaj 109 odstotkov, industrija 109 odstotkov, kmetijstvo 97 odstotkov, gozdarstvo 115 odstotkov, gradbeništvo 108 odstotkov, promet 112 odstotkov, trgovina 117 odstotkov in obrt 113 odstotkov. Industrijska proizvodnja je bila za 9 odstotkov večja kakor v letu 1961, plan pa je bil dosežen z 92 odstotki. Na počasnejšo rast je vplivala predvsem nižja proizvodnja v začetku leta. V prvem tromešecu 1962 je bila proizvodnja za 16 odstotkov nižja kakor v zadnjem tromešecu leta 1961. To je že stalni pojav, da se v prvem tromešecu popušča v napo-

rih za dviganje proizvodnje, kar negativno vpliva na končni rezultat in povzroča določene težave na drugih področjih gospodarstva. Razen tega so se podjetja prepočasi prilagajala spremenjenim pogojem gospodarjenja. Z novim gospodarskim sistemom, ki smo ga začeli izvajati že v letu 1961, so nastopili nekateri novi momenti v pogledu gospodarjenja: ti sponjajo predvsem na višji proizvodnosti in rentabilnosti ob istočasnom hitrejšem prilagajanjem proizvodnje in storitev potrebam domačega in zunanjega trga. Nase gospodarske organizacije pa ne vse te pogoje niso bile pripravljene pri izdajanju viz in carinske olajšave.

Sorazmerno z doseženim porastom proizvodnje se je dvigala tudi produktivnost dela. Merjena z družbenim proizvodom na zapošlenega je porastla v industriji za približno 5 odstotkov, v celotnem gospodarstvu pa za 4 odstotke.

Kako je bilo po posameznih panogah

V kmetijstvu so neugodne vremenske razmere povzročile, da je bila skupna kmetijska proizvodnja za 18 odstotkov nižja kakor v letu 1961. Razvoj družbenih posestev pa je dosegel postavljeni predviedevanje. V gozdarstvu je bila predvidena sečna dosežena z 99 odstotki. Pri tem je bila seč-

darsko preko Hrvatske, in pri pomorskih prevozih pri Splošni plovbi Piran — zaradi močne konkurenčne drugih pomorskih podjetij, ki imajo modernejše in večje ladje. V koprski luki pa se je obseg prometa povečal za 28 odstotkov zaradi razširitev operativne obale in povečanja skladniščnih prostorov.

V notranji trgovini se je povečal skupni blagovni promet za okrog 17 odstotkov: v trgovini na drobno za 20 odstotkov, v trgovini na debelo za 13 odstotkov. Delno povečanje prometa je prisatl tudi porast cen.

Gostinski promet se je povečal vrednostno za 14 odstotkov, kar je tudi v veliki meri pripisati vecjim cenam. Domači turizem je nekoliko nazadoval, dočim je inozemski turizem porastel za 25 odstotkov. Na porast inozemskega turizma so vplivale predvsem uvedbe ugodnejšega tečaja, olajšave pri izdajanju viz in carinske olajšave.

Uslužnostna obrt je ostala na ravni 1961, medtem ko se je proizvodna obrt povečala za 15 odstotkov.

Izvoz se je v letu 1962 povečal za 31 odstotkov in je bil s tem plan skoraj v celoti izpolnjen. Večje prizadevanje gospodarskih organizacij in večja aktivnost subjektivnih sil je pripomogla, da se je izvoz v drugem polletju znatno povečal in da so se vključila v izvoz tudi nekatera podjetja, ki doslej niso izvajala. Izvoz industrijskih izdelkov se je povečal za 22 odstotkov, kmetijskih za 53 odstotkov, gozdovih sortimentov za 96 odstotkov.

Priliv deviz za prometne uslužge se je povečal za 10 odstotkov, iz turizma pa za 176 odstotkov.

Uspehi in pomanjkljivosti investiranja

Investicijska potrošnja je v glavnem ostala na nivoju iz leta 1961 in je znašala približno 19 milijard dinarjev. Ukrepi, ki so bili sprejeti v letu 1961 zaradi omembjanja investicijske potrošnje in za stabilizacijo tržišča, so vplivali na obseg investicijske potrošnje. Plan gospodarskih investicij je bil realiziran 77-odstotno, negodarskih pa 83-odstotno, skupaj 78-odstotno. V industriji niso bile realizirane predvidene investicije v podjetjih: »Iskra« Šempeter, »Gostol«, »Tomas«, »Fructal«, »Minotest« in »Javor«.

V kmetijstvu niso bile v celoti realizirane investicije pri Perutninarski farmi v Neverkah, Vodni skupnosti v Kopru in pri Vinski kletti v Vipavi.

V prometu so v glavnem izostale investicije pri Splošni plovbi Piran, ki je dobila iz splošnega investicijskega sklada le del pravno predvidenih sredstev.

Predlog plana za leto 1963

Pri izdelavi plana za leto 1963 je treba upoštevati predvsem smernice, obsežene v naslednjih priporočilih.

Dvig proizvodnje naj sloni predvsem na:

- intenzivnejšem izkorisčanju obstoječih zmogljivosti;
- hitri aktivizaciji zmogljivosti, ki bodo dograjene v letu 1963;
- večji specializaciji proizvodnje na osnovi kooperacije ter združevanja;
- zboljšanju tehnološkega procesa na osnovi sodobnih tehničnih dosežkov;
- zboljšani organizaciji dela.

Krepitve samoupravljanja prizadevalcev iz boljševanjem organizacije v ekonomskih enotah in doslednim izvajanjem delitve dohodka po delu.

Realizacija zastavljenih gospodarskih nalog v letošnjem letu zahteva maksimalno mobilizacijo vseh zmogljivosti in povečano prizadevanje vseh nosilcev gospodarskega razvoja. Težišče dela bo predvsem v prizadevanju za višjo proizvodnjo, večji izvoz in višjo storilnost. Glede na vsakokratno znašajajočo proizvodnjo v prvem tromešecu pa bo potrebno poskrbeti, da v letošnjem letu do tega zastaja ne pride.

Kako naj bo v industriji

Industrijska proizvodnja naj bi se povečala za 24 odstotkov. Največji porast je predviden v elektrou industriji, kovinski, tekstilni, živilski in lesni, in to v glavnem pri podjetjih: »Iskra« Šempeter, ETA Cerkno, »Tomas« Koper, »Mehanotehnika« Izola, »Gostola Nova Gorica, TIK Kobarid, »Vozila« Šempeter, Tekstilna tovarna Ajdovščina, »Delamaris« Izola, »Fructal« Ajdovščina, »Lesonit« Ilirska Bistrica in Tovarna pohištva Nova Gorica. Tako visok porast proizvodnje bo zahtevalo delovnih kolektivov industrijskih podjetij velikih naporov. Predvsem bo treba še nadalje odpravljati objektivne težave, ki se odražajo v nedogradnosti in nevsklajenosti proizvodnih zmogljivosti, v iztrošnosti in tehnični zastaroletosti strojnih naprav, v pomanjkanju dobrih strokovnih kadrov, v prepočasni aktivizaciji nekaterih novih zmogljivosti, v nepravocasnom odobravajujočem devizi kvot za uvoz reprodukcijskega materiala itd. Boriti se bo treba tudi proti subjektivnim slabostim, ki se odražajo v pomanjkljivosti organizacijskih oblikah v gospodarstvu, slab organizaciji, v nesmotrem izkorisčanju proizvodnih zmogljivosti in delovne silje ter v okorelosti pri prilagajajuči proizvodnje zahtevam tržišča.

TAKO PA V KMETIJSTVU

Ob normalni letini se bo kmetijska proizvodnja povečala za okrog 29 odstotkov, v primerjavi z letom 1961 pa za 6 odstotkov. Tako visok porast je v precejšnji meri odzrač izpada kmetijske proizvodnje v letu 1962. Predvidena je nadaljnja krepitev družbenega kmetijske proizvodnje, v katerem naj bi proizvodnja porastla za 60 odstotkov. Kmetijska posestva predvidetejo povečanje obdelovalnih površin za 1500 ha (KZ Postojna 950 ha, KZ Gorica 200 ha).

Kooperacija naj bi se vsebinsko izboljšala in naj bi zajela približno 11.000 ha zemljišč. Pri poljedelstvu je predviden predvsem močan porast vrtnarstva. V obalnem področju bodo KZ pridelovale vrtnine na približno 450 hektarjih površin, v spodnji Višavski dolini pa bo potrebno v tem letu pridobiti vsaj 30 ha po-

vršin za vrtnarsko proizvodnjo. Družbeni posestva predvidetejo povečati število goveje živine za 1000 glav, od tega 400 krav. V pitališčih naj bi spitali približno 5000 pitancev, prizadovna ponavcev pa se bo povečala na 350 tisoč kosov. V obalnem področju bo obnovljenih 35 ha vinogradov, na Gorškem pa je v polnem razmahu obnova Biljenskih grijev, ki zajema 120 ha breskev, 80 ha hrušk in 200 ha vinogradov.

GRADBENIŠTVO

Razvoj gospodarstva in družbenega standarda bo vplival na povečanje obsega gradbenih del za 14 odstotkov. Gradbena podjetja bodo povečale mehanizacijo in izkoristila tudi druge pogoje za povečanje produktivnosti in pocenitev gradenj.

RAZVOJ PROMETA

Predvideni nadaljnji razvoj gospodarstva in povečanje turizma bo še nadalje ugodno vplival na povečanje prometa. Obseg prometnih storitev naj bi se povečal za 7 odstotkov, pri tem pomorski promet za 5 odstotkov, luški za 26 odstotkov in javni cestni za 24 odstotkov. Glede na ugodne pogoje za tranzitni promet bo treba hitreje modernizirati in razširiti prometne zmogljivosti v vseh prometnih dejavnostih.

BLAGOVNI PROMET

Blagovni promet v trgovini se bo predvidoma povečal za okrog 10 odstotkov. S povečanim obsegom investicij bo razširjena in izboljšana trgovska mreža predvsem v večjih središčih.

IN GOSTINSTVO

Promet gostinskih storitev naj bi se povečal za okrog 14 odstotkov. V letu 1962 je bilo investi-

ranih v gostinstvu in turizmu 1,5 milijarde dinarjev. Povečale so se nastanitvene zmogljivosti v hotelih na 150 postelj, v campingih na 750 ležišč, restavracijske zmogljivosti pa za 650 sedežev. Tako so bili ustvarjeni pogoji za nadaljnji porast turizma. Predvidemo, da se bo v letošnjem letu domači turizem povečal za 5 odstotkov, inozemski turizem za okrog 25 odstotkov, priliv deviz za pospešeno rešitev teh

iz turizma pa za 30 odstotkov. Nadaljnji porast inozemskega turizma je v veliki meri odvisen od izboljšanja prometnih razmer, ureditve izletniških krajev, turističnih športnih objektov (smučišč), predvsem pa od večjih možnosti za razvedrilo gostov. Novo- ustanovljeno združenje gostinskih podjetij naj bi že v tem letu poskrbelo za pospešeno rešitev teh problemov.

Zahtevne izvozne naloge

Nadaljnja rast in skladen razvoj našega gospodarstva narekuje potrebo, da postane izvoz se stavnih del proizvodne in prodajne politike vseh naših gospodarskih organizacij. Izkušnje v preteklem letu narekuje dosegno izvajanje takšne politike skozi vse leta, predvsem pa je treba zagotoviti »vredno dinamiko izvoza v premičljivjetju. Ugodnosti, ki jih dajejo gospodarstvu našega območja,

	1962	1963	Indeksi
skupaj izvoz v 000 dolarjev od tega:	30.727,9	26.848,2	120
— izvoz blaga	17.237,9	22.441,4	130
— neblagovni dohodki	13.490,0	14.406,8	107

Dinamika izvoza blaga bo še nadalje tako močna kakor v letu 1962. Izvoz industrije se bo povečal za 35 odstotkov, kmetijstva za 18 odstotkov, gozdarstva za 1 odstotek, obrti in domače obrti za 26 odstotkov. Na takšno povečanje izvoza v letu 1963 vplivajo: boljše izkorisčenje obstoječih zmogljivosti in močnejša usmeritev proizvodnje na Izvoz (ladjedelnictvo, živilska, lesna in industrija gradbenega materiala); postavitev novih zmogljivosti za izvoz (lesonitne plošče, igrače, prikolice in specjalna vozila, deli za avtoelektriko, penaste masne, sedan koncentrati, antipaste in kislino); nadaljnje povečanje izvoza kmetijskih pridelkov (sadje),

V INDUSTRIJI IN RUDARSTVU

V industriji in rudarstvu je predviden za leto 1963 6081 milijon dinarjev investicij. Najpomembnejši investicijski objekti v letu 1963 so zlasti gradnja rotacijske peči in nakup opreme za Rudnik živega srebra v Idriji, izvedba druge faze rekonstrukcije Livarne »Gostol« v Novi Gorici, nadaljevanje rekonstrukcije Tomas v Kopru, rekonstrukcija in razširitev tovarne igel v Kobariču ter nadaljnja razširitev Mehano-tehnike v Izoli. Znatne investicije bo bodo vložene za razvoj elektroindustrie, to je za razvoj obratov Iskre v Šempetru in v Šentjanu ter za rekonstrukcijo v Zeleni na negozdarske investicije lani na negotovih skupnih investicij, se bo predvidoma letos to razmerje zmanjšalo na 28,4 odstotka,

V prometu odpade pretežni del od predvidenih 4645 milijonov dinarjev investicij na nadaljnji razvoj pomorskega prometa, zlasti za gradnjo cestne podprtosti v jugovzhodnem delu Jugobanka. Razen teh investicij pa so predvidena značilna vlaganja tudi za izboljšanje in modernizacijo gospodarske mreže v okraju, zlasti v Postojni (dokončanje hotela), v Bovcu ter v centralni maloobmejnega prometa, kot so Nova Gorica, Sežana in Kobarid.

V GOSTINSTVU IN TURIZMU

V gostinstvu in turizmu odpade pretežni del predvidenih 2224 milijonov dinarjev investicij na gradnjo turističnih objektov v obalnem področju, po programu izgradnje, ki ga delno financira občina Ljubljana ter jugovzhodna podprtost v Dobrovrem, Tolminu, na Pivki in v Spodnjem Idriji ter manjšinske sole v Luciji. Dokončane bodo tudi strokovne šole elektročrne in lesne stoke v Novi Gorici ter trgovske stoke v Šempetru, Dobrovrem, Tolminu, na Pivki in v Spodnjem Idriji ter manjšinske sole v Luciji. Dokončane bodo tudi strokovne šole elektročrne in lesne stoke v Novi Gorici ter trgovske stoke v Šempetru, Dobrovrem, Tolminu, na Pivki in v Spodnjem Idriji ter manjšinske sole v Luciji.

ZA NOVE ŠOLE

Pri kulturno socialni dejavnosti so najpomembnejše investicije predvidene za razvoj šolskega predvsem za nadaljevanje gradnje in za dovršitev že začetih šolskih poslopij v Ilirske Bistrici, Kopru, Izoli, Črničah, Mostu na Soči, Podbrdu, Kanalu in Deskljah ter za začetek novogradnje šol v Šempetru, Dobrovrem, Tolminu, na Pivki in v Spodnjem Idriji ter manjšinske sole v Luciji. Dokončane bodo tudi strokovne šole elektročrne in lesne stoke v Novi Gorici ter trgovske stoke v Šempetru, Dobrovrem, Tolminu, na Pivki in v Spodnjem Idriji ter manjšinske sole v Luciji.

IN V ZDRAVSTVU

Na področju zdravstva bo najpomembnejša investicija začetek gradnje bolnice v Kopru in v Gorici. Dokončan bo zdravstven

Odlomki iz spominov

o ustanovitvi Komunistične partije v Julijški krajini in Istri

V tem času je vodstvo stranke naredilo nekaj grobih napak, predvsem ni pravilno analiziralo stvarnosti Italije. Namesto da bi bilo analiziralo situacijo v Italiji, se je zadovoljilo s tem, da je enostavno vzeleno napotek, ki so nastali za situacijo v Rusiji, in jo avtomatsko preneslo v Italijo, kjer pa niso več astrezali danim pogojem.

Ta napaka je skupaj z mnogimi drugimi po sili incerite prešla tudi v Komunistične partije, v kateri je nekaj let šarila kot dogma. Ta napaka se ni avtomatsko uveljavila samo v Komunistični partiji Italije, marveč tudi v drugih komunističnih partijah.

Razume se, da je danes v zgodovinski perspektivi o vsem tem lažje govoriti, kakor v tistih časih, ko je proletariat Italije preživljal svojo najmočnejšo in hkrati najmučnejšo dobo.

Druga velika napaka je bila pogodbina, ki jo je vodstvo Socialistične stranke Italije takoj po kongresu v Bolgiji sklenilo s Konfederacijo dela, to je s sindikati. S pogodbo se je bila stranka obvezala podpirati vsa delavska sindikalna gibanja v Italiji, katerih vodstvo si je Konfederacija dela obvezno pridržala zase. Politična gibanja naj bi po teji pogodbi vodila stranka. Konfederacija dela pa bi takoj gibanja podpirala. Ta stroga delitev gibanj med politično in sindikalno vodstvo, ki je v Trstu prej nismo nikdar poznavali in ki nam nikdar ni delala skrb, je imela za italijansko delavstvo hude posledice. Tem bolj, ker je bila Konfederacija dela v rokah reformistov (njeni tajnici so bili ultrareformisti D'Aragona) in je skoraj vsa gibanja razglasila za sindikalna. Zaradi te pogodbe se strankino vodstvo ni moglo zediniti z vodstvom Konfederacije dela, za časa zasedbe fabrik leta 1920, kajti posledice je vztrajalo na trutivi, da je zasedba sindikalnega pomena.

Ta pogodba je bila nedvomno posledica reformističnega prisika v strankinem vodstvu, pa tudi posledica stalnega omahovanja maksimalistov v reformizem, ponamikanja njihovega trezognega poznanja tekanje Italijanske situacije in ponamikanja marksistično revolucionarne miselnosti. Vse to je prišlo do izraza večkrat, tudi za časa zasedbe fabrik leta 1920.

Seje socialističnega vodstva z vodstvom Konfederacije dela v dobi zasedbe fabrik leta 1920, so trajale nekaj dni in so bile zelo dramatične. D'Aragona in drugi člani Konfederacije dela so vztrajali, da ni mogoče sprememiti zasedbe fabrik politično gibanje, kar je zahtevala večina strankinega vodstva, še manj pa v revolucionarni gibanji. Pri tem so na moje začudenje nekateri člani vodstva Konfederacije dela na takih sejih glasno jokali. Nazadnje se je sklenilo sklicati državno konferenco sindikatov in Delavskih zbornic. Konferenca naj bi odločila, ali se gre v revoluciono ali v praktiranje s posredovanjem tedanjega ministarskega predsednika Giotitija. Tudi ta konferenca, glede katere se je že vnaprej vedelo, da bo za praktiranje, kajti v njej so imeli večino reformisti, je bila izredno mučna in dramatična. Spominjam se, da mi je pokojni Ruggero Grleco v prvem opoldanskem odmoru konference dejal: »Dokler smemo javno razpravljati o revolucioni, razpravljati, ali naj se revolucion začne ali ne, pomeni, da se je razvojajo na bilo, da ve, da je ne bo.«

Na tej konferenci se je tedanji sekretar Socialistične stranke, sedaj že pokojni Egidio Gennari, trudil na vse pretege, da bi do kazal — kar je bilo vendarle res —, da je zasedba fabrik že zgubila svoj sindikalni pomen in da se je spremembla v politično revolucionarni gibanji. Bil je trdno prepričan, da je napočil skrajni čas za revolucion. V strankinem vodstvu je imel formalno večino (sedem glasov za, proti šest), ki ga je podprtira. Bili smo prepričani, da je ta formalna večina, ki je prej mnogokrat prisla do Izraza pri glasovanjih na sejah, tudi stvarna. Po glasovanju na konferenci, ki je izpadlo v korist reformistov, sem pa začuden zvedel, da je bila večina zares že formalna. Nekdo od sedmiorice mi je priznal, da mu je izid glasovanja všeč, da se mu je zvalil — prav tako je rekel — kamen od srca; da je vedenje glasovanja za levo radikalne predloge samo zato, da bi si orhanil zaupanje svojih strankinj volivcev.

To se pravi, da je vodstvo Socialistične stranke Italije imelo le formalno maksimalistično večino, nikakor ne tudi stvarne. Namesto, da bi izražale strankino večino, je bilo te strankino vodstvo v resnicu izraz večine v vodstvu Konfederacije dela. Verjetno spada tudi to med razloge, da strankino vodstvo, ki sicer ni dovolio reformistom, da bi prevzeli mesto v kaki buržoazni vladi, ni bilo sposobno, da bi vodilo proletariat v revolucioni.

Zasedba fabrik ni bila nič novega ne za Italijo in ne za nekatere druge dežele. Pri tem bo morda le zanimivo dejstvo, da so se za zasedbo fabrik povod v navduševali sindikati in njihovi reformistični voditelji. Tudi veliko zasedbo fabrik v Italiji leta 1920, o kateri gre beseda, so sklenili reformistični voditelji sindikatov. Ta zasedba fabrik je imela po sklepku Konfederacije dela povsem sindikalne namene. Postala pa je izredno važna in se razvijala čedljave boli v revolucionarni obveznosti, kajti hkrati z zasedbo fabrik so začeli poljedelski delavci v brezmejnski kmetiji na jugu Italije in v padški nizini zasedati veleposlovnika zemljišča na drugi strani pa se je bila že začela fasistična ofenziva, ki je bila zadoljila delavcem že nekatera udarce. Ta dva čimdelja sta dala zasedbi fabrik izredno značaj, ki so jih ga bili priznati.

Dnevi zasedbe fabrik v Italiji leta 1920 so bili ponavljani, izredno napet in dramatični. V rezaku je dalo po revolucioni. Novinarji mnogih italijanskih listov in raznopolitičnih, skrajnih in prigovaljih, na pospešeno revolucioni mi, sicer bodo drugi pospešili kontarrevolucioni. Proletariat Italije je v tistih muchin in sridnih dneh napisal nekaj izredno leplih in poutnich strani svoje slavne zgodbolive. V fabrikah, katere so zapustili vsi ravnateli, skraj vsi inženirji in tehniki, se je delo normalno odvijalo. Povsod sta vladala red in disciplina. Delavci so se bili v vseh fabrikah dobro zaborakadrali, obdali poslopija z bodečo žico in se na razne načine oborožili. Tu in tam so bili tudi mitrafezi. Na najvišjih stavbah so plapole rdeče zastave. Delavci so bili v podjetjih dan in noc. Opoldne in zvečer so matere, zene, sestre in neveste primajale delavcem hrano. Delavci niso nikjer vdriči v blagajne, nikjer se niso pripele nobena tatvina. Pač pa so našli delavci v fabrikah mnogo skritega fašističnega orozja: bodala z napisom »Reka ali smrt, puške, pistole itd.«

Naturno opisati revolucionarne in težke dneve zasedbe fabrik v Italiji leta 1920 ni lako. Osebno sem obiskal mnogo zasedbenih fabrik, se tam razgovarjal z delavci in organiziral v podjetjih več letičnih shodov. Do mojih obiskov je prislo večina na željo delavcev in na željo zastopnikov mladinske socialistične mladinske organizacije. Serrati je bil v Italiji. Bil je v Moskvi. Po skupnem sklepu vodstev stranke in Konfederacije, da bo cez nekaj dni sklicana državna konferenca sindikatov in Delavskih zbornic, so vsi člani strankinega vodstva zapustili Milan, trdeč, da morajo v svojih krajih pogledati, kako gre z zasedbo fabrik. Tega nisem mogel odobriti. Zdela se mi je, da zapustiti strankino vodstvo v tako revolucionarnem trenutku ni bilo razsodno, ni bilo na mestu. Pomenilo je, da se člani strankinega vodstva niso zavedali resnega položaja, da jim je bil navedeni sklep vseč. V Milani sva ostala strankin sekretar in pisec tega zapisa. Gennari je bil iz sebe. Razumel sem ga in mu prizadel, kajti je iz Turina, od koder smo mnogo pričakovali, ni prisla za večino strankinega vodstva najmanjša spodbuda. Govor Palmira Togliattija, ki je na neki skupini sej strankinega vodstva v Konfederaciji dela obrazložil položaj v Turinu in v Piemontu, od koder je bil poslan, je bil bolj teoretski, dasi tudi politični, izvenen pa je bolj agnostično, bolj proti poskuši revolucioni kakor za poskus revolucioni. S tem govorom so bili reformistični člani Konfederacije dela izredno zadovoljni. Vem, da je Gennarija skrajno razburil — saj mi je bil to tudi osebno povedal — in bili morda razlog, da mi je Gennari po govoru P. Togliattiju knunal po končani seji povedal, da mora tudi sam za nekaj kolidi dini v Florenci. Ob tej priložnosti mi je dejal, da vsaj nekdo mora ostati v Milani. »Ostaniti tisoč dejal.«

Imaš pooblastilo, stor, kar bi zahtevalo raznmere. Gennariju sem odkrito povedal, da se mi ne zdi resno, ko ni zbrano strankino vodstvo in se tem prepušča takšno gibanje in tako situacijo v rokah reformistov in da ne more ravnavati, kakov bi zahtevalo razmere, en sam tovarš. Za to mora biti ravnavati vsaj zavedena in energetična večina strankinega vodstva. Še tega ne bi bilo zadost. Socialistični voditelji, temeljiti in praktični v Turinu, Florenci, Milani in drugih velikih industrijskih centri, ki so imeli možnost, močno vplivali na razvoj dogodkov v levo radikalno smer, so se vedeli relativno zadržati, niso pokazali potrebne odločnosti, razen nekatere. Zato so pa reformisti bili vedno odločno usmerjeni proti revolucioni. In v teh razmerah naj bi jaz teda sam odločil, »kakov bodo pa zahtevalo razmere, imajoč proti sebi ves sindikalni reformistični štab, razen morda nekaj sindikalnih voditeljev, ki niso imeli potrebnega vpliva in zadostne ugleda. Vendar je Egidio Gennari odpovedal in me pustil samega v Milani s tako oporno.«

Ko sem ostal sam, so ves čas name pritisnili tedanji voditelji socialistične mladinske organizacije. Hoteli so vsekakor sprožili revolucionarne povzročitve gotovo dejstvo in so zato silili vame, da bi jim to dovolil. Sprožiti pa so hoteli revolucioni na način, ki ga nisem mogel odobriti. Dihal je — namreč način — po avturanizmu in je proti volji mladih voditeljev mogel postati tudi provokacija.

Voditeljem socialistične mladinske organizacije sem skušal dovedeti, da revolucioni na Šitali, da se je treba za revolucion resno in dobro pripraviti, da mora biti zanje večina delovnega ljudstva, da je treba imeti na svoji strani dovolj vojaštva in da jaz mora načerljati vodstvo, sicer pride do avturanizma, ki ga ne moremo odobrati. Mladi voditelji pa so možno zveč na nekem tajnem sestanku pokazali, da imajo na razpolago tri aktívne višje oficirje in štiri srednje rezerve. »Drugi — katerih je daje — niso prišli,« so rekli. Na vprašanje, če se mi to ne doli dovolj, sem odgovoril, da za revolucioni v državi, kakršna je bila Italija, se mi tega zdi nekako premalo in da naj nikakor ne uresničijo svojega konkretnega namena, ki naj bi sprizel revolucionarni dogodki. Nihilova akcija sama na sebi itak ne bi bila niti pomagala. Ustvarila bi nam samo še več sovražnikov, kakor smo jih že imeli. Priporočal sem Jim delati z vsemi silami na to, da bi čimprej dobili na svojo stran večino delovnega ljudstva.

Povedal sem nekaj o ohnašanju sindikalnih in reformističnih voditeljev, ki so vedno zavestni sabotirati vsak revolucionarni poskus, in o nekaterih napakah Italijanske socialistične stranke pred zasedbo fabrik leta 1920 in med zasedbo. Bilo bi pa napačno misliti, ali trditi, da je zavoljo takih napak Italijanske socialistične stranke prišlo do ločitve komunistov od socialistov. Take napake in še druge komunisti seveda niso mogli spregetati, tem manj, ker so take napake na komuniste v določeni meri tudi učinkovale. S časom in z veliko naloži pa bi se bilo dalo take napake morda celo odpraviti. Tem bolj, ker se komunisti niso hoteli odcepiti od maksimalistov, marveč le od reformistov. Toda poglaviti razlog za odcepitev komunistov od socialistov je bilo dejstvo, da socialistična stranka, kakršna je bila v kleščah reformistov, ki se vedno sabotirali vsak poskus tudi najmanjšo revolucionarno gesto, in v kleščah demografskega frazerskega maksimalizma, ki se nihdar ni resno pripravil na revolucioni in bila sposobna, da nista mogla biti voditeljica proletariata v boju proti buržoaziji, in da so komunisti hoteli dati proletariatu in vsemu delovnemu ljudstvu Italije stranko novega tipa, stranko, ki naj bi bila idejno in organizacijsko sposobna voditi proletariat v revolucionarnem boju do zmage. Na žalost je prišlo do razcepja, ko je proletariatsko gibanje v Italiji že začelo upadati, ko je klub vsemu že zgubilo svoj prav. tni elan in ko je fašistična ofenziva, katero so spoštka vzdrževali veleagranci, že dosegla dolocene uspehe.«

Mladinske delovne brigade so največja pridobitev naše mladine; so kovačica novih kadrov in najboljša šola za kolektivne odnose med ljudmi, ki si med delom in razvedrilom krepijo duha in telo

NA POSTOJNSKEM RAZPRAVLJAJO O NOVIH PRAVNIH AKTIH

SZDL in statut komune

Predosnutek statuta postojnega občine, ki je pravkar v javni razpravi, vsebuje tudi pravna določila o pravicah Socialistične zveze. Tako določa 36. člen, odstavek peti, da mora predlog proračuna občine najprej obravnavati občinski odbor SZDL. V 124. členu, v tem odstavku, je formulirano naslednje: »Zbor občanov in Zbor delovnih organizacij lahko sklice občinska skupščina, predstavnik občinske skupščine, organ krajevne skupnosti, občinski ali krajevni organ SZDL itd. O SZDL je govora tudi v drugih členih. Toda bodo dovolj.

Verjetno je šla komisija za sestavo statuta nekoliko predaleč, občinski odbor pa si je hotel za povezovanja vseh naprednih sil, sodeluje z vsemi drugimi organizacijami v korist delovnih ljudi in vse skupnosti. Pri tem pa se zavzem za širok boj mnenj in mišljienj na demokratičnih in socialističnih osnovah. Neštetočrat smo že poučarili, da je Socialistična zveza ena najvažnejših oblik samoupravljanja v političnem in družbenem življenju. Preko Socialistične zveze razvijajo delovni ljudje svojo dejavnost na podlagi svojih družbeno ekonomskih in političnih interesov. Pri svojem delu pa se Socialistična zveza opira na moč prepričevanja in svobodnega mišljienja in na moč resnice.

Prav zaradi tega pa ni treba, da si Socialistična zveza zagotovi svoje pravice v posameznih členih občinskega statuta. Vedeti je namreč treba, da ni mogoče nekomu dajati pravice, če mu nismo dali tudi dolžnosti, ker je eno in drugo med seboj pogojeno. Ni treba, da si Socialistična zveza zagotovi pravico v statutu, da mora proračunati občine in najprej obravnavati občinski odbor SZDL. To je neodstupljiva pravica v posameznih členih občinskega statuta.

Skupščina je nato soglasno izvolila 23-članski izvršni odbor in za predstavnika ponovno tovarša Sergeja Vošnjaka. Po sprejetju programa dela in proračuna za leto 1963 pa so bila podeljena priznanja in odlikovanja najagilnejšim taborniškim delavcem ter najboljšim enotam.

Za najvišje republiško priznanje — za prehodni kipec partizana — so se letos potegovali Partizanski odred Janka Premrla-Vojaka iz Divače, Partizanski odred Jekljarjev iz Jesenje ter Partizanski odred Pohorski batallion iz Teznga pri Mariboru, kateremu je nadaljeval v nedeljo dopoldne na plenarnem zasedanju v veliki dvorani upravne zgradbe v Novi Gorici. V uvedeni besedi je predsednik ZTS tovarš Sergej Vošnjak pozdravljal vse goste in delegate ter spregovoril o vlogi in mestu taborniške organizacije v naši socialistični družbi. Nato je skupščina pozdravila v imenu Sempera sodeloval še predstavniki iz zvezne vlade.

Delovni program skupščine se je nadaljeval v nedeljo dopoldne na plenarnem zasedanju v veliki dvorani upravne zgradbe v Novi Gorici. V uvedeni besedi je predsednik ZTS tovarš Sergej Vošnjak pozdravljal vse goste in delegate ter spregovoril o vlogi in mestu taborniške organizacije v naši socialistični družbi. Nato je skupščina pozdravila v imenu občinskih političnih in upravnih organov ljudski poslanci in predsedniki Zvezne Jugoslavije tovarš Dušan Draginčić, predstavnik Saveza izvidjača Srbije tovarš Tomislav Pavlovič, predstavnik CK Ljudske mladine Slovenije, predstavnik republiškega odbora Počitniške zveze in drugi.

Skupščina je nato soglasno izvolila 23-članski izvršni odbor in za predstavnika ponovno tovarša Sergeja Vošnjaka. Po sprejetju programa dela in proračuna za leto 1963 pa so bila podeljena priznanja in odlikovanja najagilnejšim taborniškim delavcem ter najboljšim enotam.

Za najvišje republiško priznanje — za prehodni kipec partizana — so se letos potegovali Partizanski odred Janka Premrla-Vojaka iz Divače, Partizanski odred Jekljarjev iz Jesenje ter Partizanski odred Pohorski batallion iz Teznga pri Mariboru, kateremu je nadaljeval v nedeljo izročeno to priznanje.

Delovni program skupščine je predstavljal v nedeljo dopoldne na plenarnem zasedanju v veliki dvorani upravne zgradbe v Novi Gorici. V uvedeni besedi je predsednik ZTS tovarš Sergej Vošnjak pozdravljal vse goste in delegate ter spregovoril o vlogi in mestu taborniške organizacije v naši socialistični družbi. Nato je skupščina pozdravila v imenu občinskih političnih in upravnih organov ljudski poslanci in predsedniki Zvezne Jugoslavije tovarš Dušan Draginčić, predstavnik Saveza izvidjača Srbije tovarš Tomislav Pavlovič, predstavnik CK Ljudske mladine Slovenije, predstavnik republiškega odbora Počitniške zveze in drugi.

Prav tako je težko verjeti 124. členu, da lahko zbor delovnih organizacij skliče občinski ali krajevni odbor SZDL. To pomeni, da si Socialistična zveza zagotovi pravico v statutu, da mora proračunati občine in najprej obravnavati občinski odbor SZDL. To je neodstupljiva pravica v posameznih členih občinskega statuta.

Sledilo je že imenovanje partizanskih enot za leto 1962. V našem okraju so si ta častni naziv s svojim marljivim v vestarskim delom priborile enote: POJPV iz Divače že četrtek zaporedoma, ponovno pa POJS iz Izole in PORS iz Semperja pri Goriči ter prvi OSG Koper.</

WILLIAM JONES:

JUGOSLOVANSKE PARTIZanke

Odlomek iz knjige »12 MESECEV S TITOVIMI PARTIZANI«. Zaležil Zavod »Borec« v Ljubljani, prevedla Katja Špur, opremil Milivoj Dominko

Zene v Jugoslaviji zaslužijo vse priznanje, kajti njihov delež v borbi za osvoboditev je prav tako velik kakor delež njihovih mož. Bile so nepogrešljiv del osvobodilnega gibanja, ki ga brez njih, kakor so možje radi govorili — sploh ne bi bilo.

V borbi za osvoboditev so bile ženske vse predolgo navezane na svoje mož. Dolga leta so živele doma v težkih razmerah, saj je moralno tisoče in tisoče mož v svet, kjer so živelji daleč od svojih družin tudi po deseti ali dvajset let, da so se nato vrnili s prihanki — tudi otrokom, ki so bili medtem odrasli, same pa so komaj še sproznali svoje žene.

Ko je šel, sovražnik proti njim, jih je prevzel strah. Gledele so in kljubovalje njegovim zverinam, dokler so mogle, položaj pa je postajal iz dneva v dan slabši. Domovi so jim bili porušeni, a kar je še hujše, v njihovih srcah bi bili sprično brutalna pobijanja njihovih mož zlomljena upor, ki bi jih lahko, kdaj osvobodil. Vedele so, da morajo zdoma, če naj ostanejo žive. Tudi one morajo v borbo; neprimerno bojje bo prenašati tegobe borbe, kakor pa ostati doma, kjer so ne prestanano izpostavljene sovražnikovim grožnjem. Pasivna strpnost bi pomenila skrunitev vsega, kar daje življenje, žene pa ne bi bile več vredne ne ljubezni ne spoštovanju teh, ki so bili privabljeni tudi umreti za osvoboditev domovine.

Tedaj so ženske v borbo in so pomagale, kolikor so le mogle. Tisoče žensk se je odpovedalo mirnemu življenju doma in v službi, še so s svojimi moži ali pa tudi sama v gozdove. Mlašč in borbenje se segle po oroožju in se uvristile med borce, druge pa so z enako odločnostjo posvetile administraciji, medtem ko je tisoče drugih prav tako tvegalo svoja življenja, ko so skrbele za posvetnika, da so lahko poslale čeblico in hrano možem, ki so bili na položajih po okoliških hribih.

Ni bilo lahko odločiti se za takšno življenje. Če je bila ženska poročena, je dobro vedela, da vedno ne bo mogla ostati skupaj z možem — morda se celo do konca vojne ne bosta videla. Prav tako se tudi neporočene ženske poznale nevarno življenje partizanov po gorah in so razumele kritiko starejših, ki so sičer vedeli, da je borba potrebna, niso pa rati gledali, da dekleta zamejujejo svojo ženskost.

Tudi ženske iz mest, ne samo tiste in vasi, so se zlahka privale novim razmeram; sprijaznile so se z neudobnim življenjem in z najrazličnejšimi tegobami. Bile so v preveliki nevernosti, da bi se na karkoli ozirale. Zmaga in končna osvoboditev bo upravičila njihovo odločitev; hotele so biti svobodne.

Takšna odločnost in pogum že v samem začetku vojne je osupnila može, ko so videli, kako se njihove žene borijo. Čeprav se jim je bilo težko pomiriti s takšnim položajem, niso imeli izbiro, v svojih srcah so bili celo ponosni, da so njihove žene takšne.

Dolgo ne bomo pozabili, kakšen obraz je napravil neki mož, ko je nekje na zasneženi poti srečal svojo ženo in hčerkino, ki ju je bil zapustil že pred meseci. Žena je kuhalna partizanom na neki samotni postojanki, kjer so se bili ustavili za nekaj tednov. Dvajsetletno dekletje pa je bila v patrulji, ki je stela deset članov in je imela nalogo, da opazuje gibanje sovražnika v tistem kraju ter pazi na vse, ki so se približali tistemu hribu. Nosila je puško. Fantje so jo zaradi njenega poguma tako

cenili, da so jo postavili za vodico patrulje. Rekli so nam, da se tako dobro spozna v gozdovih, da jih lahko tudi v najbolj temni noči pripelje na katerokoli mesto.

Mudilo se nam je, tako smo bili

lahko samo nekaj minut skupaj, vendar je bil to nepozaben dogodek za nas in za očeta.

Ali je treba še posebej poudariti, da so bili možje v Jugoslaviji doma v težkih razmerah, saj je bila ponosna, ker je bilo med borce vse dežele sedem, v Sloveniji celo nad 14 odstotkov — žensk?

Človek je bil presunjen, ko je videl, kako gredo osemnajst ali dvajsetletna dekleta skupaj z možmi v boj; a naj je bilo videti iz premnem trenutku, da tako nenačadno, se nisi prav nič več čudil, da je bila resnoba posvečala svojemu delu in so ga dobro opravljala.

Usoda je hotela, da je marsikatero dekletu padlo v borbi. Nekatere so bile ubite, druge samo ranjene. Pogovarjali smo se z ranjenimi dekleti, in če kdaj v življenju, tu smo spoznali pogum in značajnost. Bile so čudovite!

Nekaj mesecov kasneje smo na neki cesti srečali takšno mlado

dekletko; hitela je nekam s kolesom, s puško na ramenu. Ustavila se je, da bi spregovorila z nami nekaj besed. Krogla je ji napravila na obrazu globoko brazgotino, ki je segala od ust do ušesa, pa je bila klubj temu vsa vesela in vreda kakor prej.

Zenske so dokazale, da so odlične borke; presenetljiva je njihova odločnost in nestrastnost; pogumne in nepopustljive so si pridobile naklonjenost vseh možih, hkrati pa so jim bile tudi svetel vzor. Vsem so izkazovale prijateljstvo, nihče jih ni razvalil, na pohodih so hotele biti pojedini, polnih vode, ali brez kosov vodob ob kolon. Brž ko je prispevala kolona v vas, pa so prevezle skrb za jedla in pičajo. Ce se je četa med pohodom ustavila in počivala ter so bori — od potu do kože premočeni — popadali na tla katan, kjer so bili obstali, so šla neutralna dekleta s svojim vedenjem nasmehom in spodbudno besedo od enega do drugega in jim ponujale ogorek cigarete ali požirek vode ali vina in spet so se nam povrnile moči, da smo nadaljevali pot proti cilju.

SVETOVNA KNJIZEVOST: Pri založbi Mladinska knjiga v Ljubljani je izšla prva knjiga izbranih del in odkrovkov iz svetovne knjizevnosti. Knjiga naj bi služila kot berilo za srednje šole, izbrali in uredili so jo Janko Kos, Stane Mihelec in Dušan Pirjevec. Litovne priloge je izbrala Spelea Copić, oprema pa je delo Branka Šimone. V prvi knjigi je Izbor iz orientalske knjizevnosti v starem in srednjem veku, antlčna knjizevnost in evropska knjizevnost v srednjem in novem veku (do leta 1800). Založba je tiskala knjigo v precej visoki nakladi, subvencija pa je omogočila dostopno ceno.

R. F. Delderfield — PUSTOLOVSCINE BEÑA GUNNA: Sodobni pisatelj Delderfield se je lotil neobičajne naloge: znamenitemu Stevensonovemu »Oloku zakladov« je napisal predhodnika. To se pravi, poselil je v otroško dobo tistih, ki so se pozneje ukvarjali z gusarjenjem, in opisal, kako so si pridobili tisto veliko bogastvo, ki so ga zakopali na Kiddovem otoku. Pisatelj pravi, da številne otroke, ki so navdušenje berejajo »Oloto zakladov«, zanimali vse tisto, česar Stevenson ni povedal. Za glavnega junaka si je Delderfield izbral Benja Gunna, ki ga junaku Stevensonove Hispaniole najdejo na Kiddovem otoku in ki je sam naseljilen skrilom zaklad kapitana Flinta. Knjiga je izdana založbo Mladinska knjiga z originalnimi ilustracijami Willia Stobbsa.

O. J. Tauszinski — KDO JE TA ZENA? — V knjizični Sinjega galeba je izdana Mladinska knjiga kratek življenjepis znamenite žene Marie Curie.

Napisal ga je njen rojak Tauszinski (Marie Curie je bila po rodu Poljanska) in je hotel obuditi pri mladini spomin na veliko delo te edinstvene žene, ki je skupaj z možem Pierrejem Curiejem odkrila radil in dobro za (prav tako skupaj z možem) navdihno znanstveno odlikovanje: Nobelovo nagrado. Knjizica je izšla v slovenskem prevodu Stane Vinškove in v opremi Aleksandra Horvata.

Branka Jurca — UHAČ IN NJEGOV DRUŠČINA: V knjizični Sinjega galeba je izdana Mladinska knjiga prislavo povest Branke Jurca o Uhaču in o njegovi druščini, ki je imela občajne mladostne lastnosti, kar je prepovedano, jih je mikalo, kar je določeno in nezmočno. In najraje bi potrgali take vezi, ki se imenujejo šola, učenje, disciplina, pritegnova pa je jih cesta, zbiranje avtomobilskih znakov, plakatov in še kakj. Knjizica je bogato opremljena z ilustracijami, v katerih je naš znani karikaturist Božo Kos z nekaj potezami prizadel vzdružne noril miadin let.

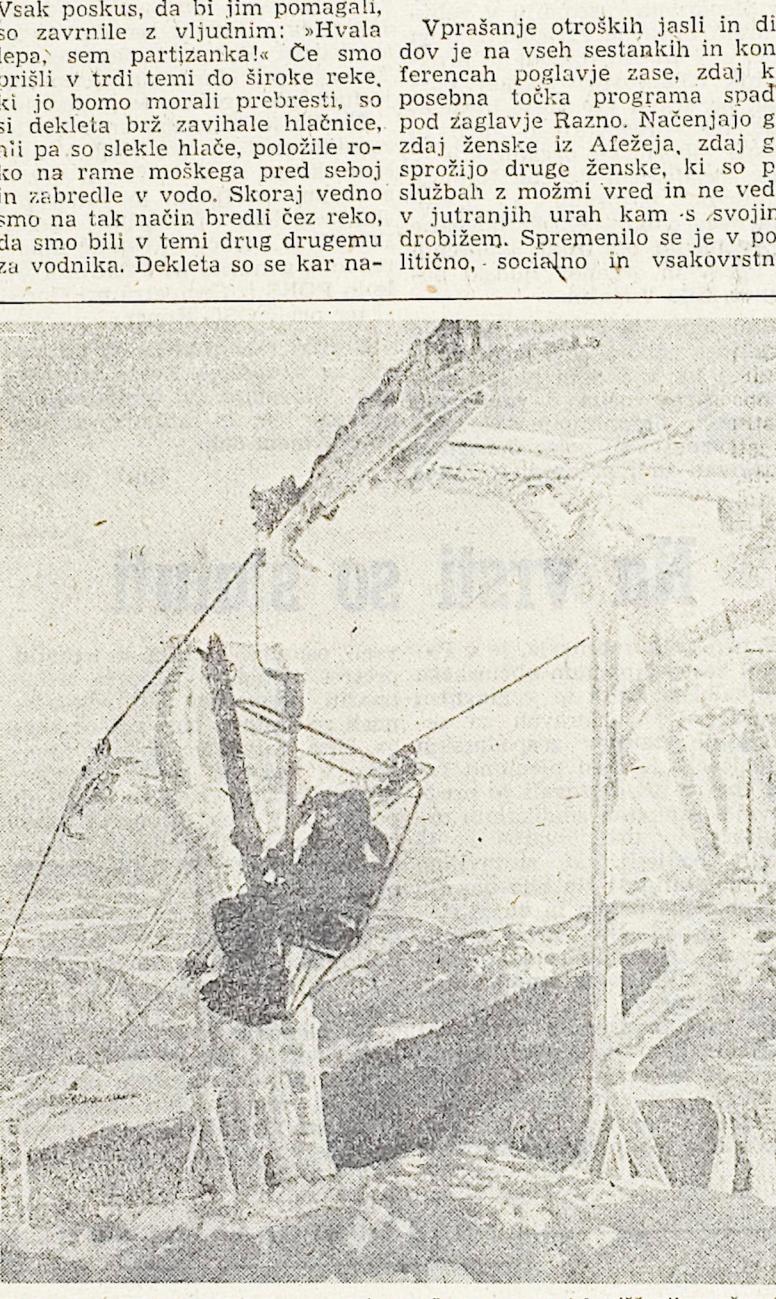
Maselj — Podlimbarski — POKORNO JAVLJAM: Sest povesti iz volakega življenja je izbral Janez Rotar, Mladinska knjiga pa jih je izdala v knjizični Kondor z risbami iz knjige »Hinko Smrekar — Crnovojnik«. Najbolj znamenita v tej knjizi je novelja Krokarjev Peter, kar je pomemljao ob prvem izdaji oddaljitev od tradicije slovenske pripovedne proze, obenem pa idejno in motivno osvežitev. Velika privlačnost nove izdaje so preproste, a preprečevalne risbe našega velikega mojstra Hinka Smrekarja,

MIŠKO KRANJEC:

BARBKINI OTROCI

Iz knjige VRABCI NA DVORIŠČU. Izšlo v zbirki Levstikov hram pri založbi Mladinska knjiga.

Opremil Marijan Pogačnik

vprašanje, zadava pa venomer na igre. »Sem bil včeraj za našo ma-

neke nepremostljive ovire, ki so

v zvezi predvsem z denarjem, ne-

koliko pa zadeva tudi ob neza-

vezetost naših možih, sekretarjev

in drugih, ki ga vselej odpravijo

z preprostim »o tem bomo pose-

bej govorili«, nakar o tem nik-

dar posebej ne govorijo, ker je

dovolj drugih stvari, po mnemu-

teh možih, stokrat pomembnej-

ših. Zaman so se ratzne Salehar-

jeve in Roječeve gnale, uspele niso.

Barbka, mati Smrekarjevega Jo-

žeta, je spadala med tiste ljudi

našega življenja, ki znajo mnoga

vprašanja srečno rešiti, mimo

vseh sestankov in konferenc, ne

da bi sploh vedeli, da so ta vpra-

šanja bila posebna točka dnevne-

ga reda v politiki. Take stvari

najajo tiko rešiti in s toplo lju-

beznijo. Saleharjeva in Roječeva

sta zaradi drugih ženskih, in spon-

či, da je napravila, kar je v po-

dvorišču, da je vse zgodilo na

čudovit način, da je vse zgodilo na

čudovit način

PREDVIDEVANJA IN MOŽNOSTI DRUŽBENEGA RAZVOJA OBČINE NOVA GORICA V LETU 1963

Nova Gorica · Uspehi narekujejo še hitrejšo rast

Letošnja predvidevanja in možnosti družbenega razvoja so v občini Nova Gorica zasnovali na rezultatih iz preteklega leta. Ob tem so ugotovljali, da je bila v preteklem letu ustvarjena realna podlaga za nadaljnjo krepitev proizvodnih sil ter za povečanje družbene proizvodnje in narodnega dohodka v vseh gospodarskih dejavnostih. Tako postavlja osnutek gospodarskega načrta za razvoj komune v letu 1963 še vedno kot osnovno povečanje skupne proizvodnje, seveda ob vzpostavljenem naraščanju produktivnosti dela in doslednem nagrajevanju po vloženem delu in ob nadaljnji usmeritvi na mednarodno tržišče. V izpolnitve teh glavnih nalog se bo morala vključevati tudi celotna investicijska politika. Načrt predvideva tudi nadaljnjo izgradnjo Nove Gorice, ki je pomembno gospodarsko, kulturno in trgovsko središče spodnje Vipavske doline.

Industrija: polovico narodnega dohodka

Družbeni načrt je upošteval uspehe in težave pri realizaciji v preteklem letu in postavlja kot realno povečanje narodnega dohodka in družbenega proizvoda za 15%, ali v številkah: predvideva narodni dohodek v višini 14 milijard 577 milijonov dinarjev in družbeni proizvod 16 milijard 86 milijonov. Narodni dohod-

razvoj močno odvisen od povečanja števila zaposlenih. To so v prvih vrstih storitvene dejavnosti in deloma proizvodna obrt, goščinstvo in trgovina. Za številno nezaposleno žensko delovno silo in za mladino pa bo treba proučiti možnost odpiranja novih delovnih mest, in sicer ob uvažanju druge oziroma tretje delovne izmenje.

Osnutek družbenega načrta pa predvideva v letosnjem letu tri milijarde 651 milijonov dinarjev gospodarskih in milijardo 619 milijonov negospodarskih investicij.

Sredstva naj bi bila vložena zlasti v tiste gospodarske panege in objekte, ki bodo ta sredstva najhitreje vráčali. Tako so predvidene investicije v industrijo za milijardo 716 milijonov, v kmetijstvo za 614 milijonov, v gozdarstvo za 26 milijonov, v gradbeništvo za 165 milijonov, v promet za 453 milijonov, v trgovino za 160 milijonov, v goščinstvo za 66 milijonov, v obrt za 66 milijonov, v komunalno za 376 milijonov in v založništvo za 10 milijonov dinarjev.

Fizični obseg industrijske proizvodnje naj bi se v letosnjem

letos naj bi industrijska podjetja izvozila za polovico več industrijskih izdelkov kot lani, in sicer v vrednosti 3 milijone 86 tisoč dolarjev, medtem ko so izvozila lani za milijon 897 tisoč dolarjev. V izvozu bodo prevajali izdelki pohištvene industrije (tovarna pohištva milijon 120.000 dolarjev), gradbenega materiala (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos izvažala prvič, in sicer je to cementarna Anhovo milijon 200 tisoč dolarjev, goriške pečkarne ki bo izvozilo prilice v vrednosti 93.600 dinarjev, solkanska indu-

strija apna 24.000 dolarjev) in usnjarskih izdelkov (tovarna usnjarskih izdelkov 91.000 dolarjev, Jadran Miren 120.000 dolarjev), razen tega bodo izvažali še avtoelektrični material (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos izvažala prvič, in sicer je to cementarna Anhovo milijon 200 tisoč dolarjev, goriške pečkarne ki bo izvozilo prilice v vrednosti 93.600 dinarjev, solkanska indu-

strija apna 24.000 dolarjev) in usnjarskih izdelkov (tovarna usnjarskih izdelkov 91.000 dolarjev, Jadran Miren 120.000 dolarjev), razen tega bodo izvažali še avtoelektrični material (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos izvažala prvič, in sicer je to cementarna Anhovo milijon 200 tisoč dolarjev, goriške pečkarne ki bo izvozilo prilice v vrednosti 93.600 dinarjev, solkanska indu-

strija apna 24.000 dolarjev) in usnjarskih izdelkov (tovarna usnjarskih izdelkov 91.000 dolarjev, Jadran Miren 120.000 dolarjev), razen tega bodo izvažali še avtoelektrični material (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos izvažala prvič, in sicer je to cementarna Anhovo milijon 200 tisoč dolarjev, goriške pečkarne ki bo izvozilo prilice v vrednosti 93.600 dinarjev, solkanska indu-

strija apna 24.000 dolarjev) in usnjarskih izdelkov (tovarna usnjarskih izdelkov 91.000 dolarjev, Jadran Miren 120.000 dolarjev), razen tega bodo izvažali še avtoelektrični material (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos izvažala prvič, in sicer je to cementarna Anhovo milijon 200 tisoč dolarjev, goriške pečkarne ki bo izvozilo prilice v vrednosti 93.600 dinarjev, solkanska indu-

strija apna 24.000 dolarjev) in usnjarskih izdelkov (tovarna usnjarskih izdelkov 91.000 dolarjev, Jadran Miren 120.000 dolarjev), razen tega bodo izvažali še avtoelektrični material (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos izvažala prvič, in sicer je to cementarna Anhovo milijon 200 tisoč dolarjev, goriške pečkarne ki bo izvozilo prilice v vrednosti 93.600 dinarjev, solkanska indu-

strija apna 24.000 dolarjev) in usnjarskih izdelkov (tovarna usnjarskih izdelkov 91.000 dolarjev, Jadran Miren 120.000 dolarjev), razen tega bodo izvažali še avtoelektrični material (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos izvažala prvič, in sicer je to cementarna Anhovo milijon 200 tisoč dolarjev, goriške pečkarne ki bo izvozilo prilice v vrednosti 93.600 dinarjev, solkanska indu-

strija apna 24.000 dolarjev) in usnjarskih izdelkov (tovarna usnjarskih izdelkov 91.000 dolarjev, Jadran Miren 120.000 dolarjev), razen tega bodo izvažali še avtoelektrični material (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos izvažala prvič, in sicer je to cementarna Anhovo milijon 200 tisoč dolarjev, goriške pečkarne ki bo izvozilo prilice v vrednosti 93.600 dinarjev, solkanska indu-

strija apna 24.000 dolarjev) in usnjarskih izdelkov (tovarna usnjarskih izdelkov 91.000 dolarjev, Jadran Miren 120.000 dolarjev), razen tega bodo izvažali še avtoelektrični material (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos izvažala prvič, in sicer je to cementarna Anhovo milijon 200 tisoč dolarjev, goriške pečkarne ki bo izvozilo prilice v vrednosti 93.600 dinarjev, solkanska indu-

strija apna 24.000 dolarjev) in usnjarskih izdelkov (tovarna usnjarskih izdelkov 91.000 dolarjev, Jadran Miren 120.000 dolarjev), razen tega bodo izvažali še avtoelektrični material (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos izvažala prvič, in sicer je to cementarna Anhovo milijon 200 tisoč dolarjev, goriške pečkarne ki bo izvozilo prilice v vrednosti 93.600 dinarjev, solkanska indu-

strija apna 24.000 dolarjev) in usnjarskih izdelkov (tovarna usnjarskih izdelkov 91.000 dolarjev, Jadran Miren 120.000 dolarjev), razen tega bodo izvažali še avtoelektrični material (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos izvažala prvič, in sicer je to cementarna Anhovo milijon 200 tisoč dolarjev, goriške pečkarne ki bo izvozilo prilice v vrednosti 93.600 dinarjev, solkanska indu-

strija apna 24.000 dolarjev) in usnjarskih izdelkov (tovarna usnjarskih izdelkov 91.000 dolarjev, Jadran Miren 120.000 dolarjev), razen tega bodo izvažali še avtoelektrični material (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos izvažala prvič, in sicer je to cementarna Anhovo milijon 200 tisoč dolarjev, goriške pečkarne ki bo izvozilo prilice v vrednosti 93.600 dinarjev, solkanska indu-

strija apna 24.000 dolarjev) in usnjarskih izdelkov (tovarna usnjarskih izdelkov 91.000 dolarjev, Jadran Miren 120.000 dolarjev), razen tega bodo izvažali še avtoelektrični material (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos izvažala prvič, in sicer je to cementarna Anhovo milijon 200 tisoč dolarjev, goriške pečkarne ki bo izvozilo prilice v vrednosti 93.600 dinarjev, solkanska indu-

strija apna 24.000 dolarjev) in usnjarskih izdelkov (tovarna usnjarskih izdelkov 91.000 dolarjev, Jadran Miren 120.000 dolarjev), razen tega bodo izvažali še avtoelektrični material (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos izvažala prvič, in sicer je to cementarna Anhovo milijon 200 tisoč dolarjev, goriške pečkarne ki bo izvozilo prilice v vrednosti 93.600 dinarjev, solkanska indu-

strija apna 24.000 dolarjev) in usnjarskih izdelkov (tovarna usnjarskih izdelkov 91.000 dolarjev, Jadran Miren 120.000 dolarjev), razen tega bodo izvažali še avtoelektrični material (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos izvažala prvič, in sicer je to cementarna Anhovo milijon 200 tisoč dolarjev, goriške pečkarne ki bo izvozilo prilice v vrednosti 93.600 dinarjev, solkanska indu-

strija apna 24.000 dolarjev) in usnjarskih izdelkov (tovarna usnjarskih izdelkov 91.000 dolarjev, Jadran Miren 120.000 dolarjev), razen tega bodo izvažali še avtoelektrični material (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos izvažala prvič, in sicer je to cementarna Anhovo milijon 200 tisoč dolarjev, goriške pečkarne ki bo izvozilo prilice v vrednosti 93.600 dinarjev, solkanska indu-

strija apna 24.000 dolarjev) in usnjarskih izdelkov (tovarna usnjarskih izdelkov 91.000 dolarjev, Jadran Miren 120.000 dolarjev), razen tega bodo izvažali še avtoelektrični material (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos izvažala prvič, in sicer je to cementarna Anhovo milijon 200 tisoč dolarjev, goriške pečkarne ki bo izvozilo prilice v vrednosti 93.600 dinarjev, solkanska indu-

strija apna 24.000 dolarjev) in usnjarskih izdelkov (tovarna usnjarskih izdelkov 91.000 dolarjev, Jadran Miren 120.000 dolarjev), razen tega bodo izvažali še avtoelektrični material (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos izvažala prvič, in sicer je to cementarna Anhovo milijon 200 tisoč dolarjev, goriške pečkarne ki bo izvozilo prilice v vrednosti 93.600 dinarjev, solkanska indu-

strija apna 24.000 dolarjev) in usnjarskih izdelkov (tovarna usnjarskih izdelkov 91.000 dolarjev, Jadran Miren 120.000 dolarjev), razen tega bodo izvažali še avtoelektrični material (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos izvažala prvič, in sicer je to cementarna Anhovo milijon 200 tisoč dolarjev, goriške pečkarne ki bo izvozilo prilice v vrednosti 93.600 dinarjev, solkanska indu-

strija apna 24.000 dolarjev) in usnjarskih izdelkov (tovarna usnjarskih izdelkov 91.000 dolarjev, Jadran Miren 120.000 dolarjev), razen tega bodo izvažali še avtoelektrični material (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos izvažala prvič, in sicer je to cementarna Anhovo milijon 200 tisoč dolarjev, goriške pečkarne ki bo izvozilo prilice v vrednosti 93.600 dinarjev, solkanska indu-

strija apna 24.000 dolarjev) in usnjarskih izdelkov (tovarna usnjarskih izdelkov 91.000 dolarjev, Jadran Miren 120.000 dolarjev), razen tega bodo izvažali še avtoelektrični material (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos izvažala prvič, in sicer je to cementarna Anhovo milijon 200 tisoč dolarjev, goriške pečkarne ki bo izvozilo prilice v vrednosti 93.600 dinarjev, solkanska indu-

strija apna 24.000 dolarjev) in usnjarskih izdelkov (tovarna usnjarskih izdelkov 91.000 dolarjev, Jadran Miren 120.000 dolarjev), razen tega bodo izvažali še avtoelektrični material (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos izvažala prvič, in sicer je to cementarna Anhovo milijon 200 tisoč dolarjev, goriške pečkarne ki bo izvozilo prilice v vrednosti 93.600 dinarjev, solkanska indu-

strija apna 24.000 dolarjev) in usnjarskih izdelkov (tovarna usnjarskih izdelkov 91.000 dolarjev, Jadran Miren 120.000 dolarjev), razen tega bodo izvažali še avtoelektrični material (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos izvažala prvič, in sicer je to cementarna Anhovo milijon 200 tisoč dolarjev, goriške pečkarne ki bo izvozilo prilice v vrednosti 93.600 dinarjev, solkanska indu-

strija apna 24.000 dolarjev) in usnjarskih izdelkov (tovarna usnjarskih izdelkov 91.000 dolarjev, Jadran Miren 120.000 dolarjev), razen tega bodo izvažali še avtoelektrični material (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos izvažala prvič, in sicer je to cementarna Anhovo milijon 200 tisoč dolarjev, goriške pečkarne ki bo izvozilo prilice v vrednosti 93.600 dinarjev, solkanska indu-

strija apna 24.000 dolarjev) in usnjarskih izdelkov (tovarna usnjarskih izdelkov 91.000 dolarjev, Jadran Miren 120.000 dolarjev), razen tega bodo izvažali še avtoelektrični material (Iskra Šempeter 126.400 dolarjev), in večje količine električne energije (soške elektrarne 22.000 dolarjev). Nekatera podjetja bodo letos iz

Sodbo prepustamo bralcem

Ze drugi mesec po vrsti so na tem mestu pojavljali članki o zadevi Delamaris, ne da bi dobili na stevilna nasa vprašanja en sam konkreten odgovor. V »Poletu« smo sicer brali naslov stavek o »netočnemu informiranju, v čem je ta netočnost, ki je seveda dopisnik »Poleta« pozabil povedati. V »ponemanjanju konkretnega materiala« se je moral zateci k izmučitini in je napisal »da domeni predstavniki iz nerazumljivih vzrokov niso prišli v Ljubljano, ko se je obravnavala zadeva z Izgubljenimi točkami Delamaris. V resnici pa niso mogli predstavniki Delamarisa in so delave Slovenskega Jadrana priti v Ljubljano zaradi višje sile, to se pravil zaradi zametov, ki so popolnoma prekinili promet tisto nedeljo, ko je v Ljubljani zasedal Liga odbor. Predstavniki Nogometne zveze Slovenije so bili o tem telefonsko obveščeni in dopisnik Poleta bi se lahko o tej stvari seznanil, predele napisal »iz nerazumljivih vzrokov«. Sicer pa to ni bistveno za problem, o katerem pišemo že osem tednov. Bistveno je namreč le to, da do danes se nismo dobili odgovora na stevilna vprašanja in da smo prisiljeni zaključiti razprave ter prepustiti sodbo našim bralcem.

Naj se enkrat na kratko ponovimo, kako se je zateca vsa zadeva in zakaj smo spričeli tako ostro polemiko. Janus prebiva približno pet let v Izoli, kjer je zaposen kot delavec v Mestnohodniklji. Leta 1961 je odšel na odruštvo kadrovskega roka v JLA in tam je funkcionarjem Kladičarja uspel, da so ga zasnubili za svoj klub. V zvezi s tem je dobil maternino nagrado. Ker ni dobil v Celju zaposlitev, se je v letu 1961 ponovno vrnil v Izolo in se zaposlil pri Mestnohodniklji. Značilno je, da je Delamaris takoj izdal izpisnicu Janusu, ko se je le-ta prijavil za celjski Kladičar. Celjan pa seveda niso bili tako vlijudni in so vso stvar zakomplikirali.

V zvezi z registracijo je Janus ravnal tako, kot zahtevalo pravila. Ko je Janus izjavil upravi kluba, da je zahteval izpisnicu od Kladičarja in po njegovih trditvah tudi izbris iz celjske podvezive, ga je klub registriral, čeprav ni imel izpisnice v rokah. Pravila namreč jasno govorijo, da se lahko igralca v izvantevkomovalni dobi registrira, čeprav nima v rokah izpisnice. Imeti mora samo dokazni material, da je izpisnicu res zahteval. Res je, Janus je pokazal pomanjkljiv dokazni material, toda to bi se vse dalo popraviti, saj je koprsko nogometno poduzevilo urigrala v Celje in v Ljubljano in so bile vse zahtevresirene strani načančno obveščene. Vsi so bili obveščeni o tem, da je Janus poslal prošnjo za izpisnicu in za izbris hkrati Kladičarju in celjski nogometni poduzevi, ker so mu bili razmere dobr znanje in je vedel, da je tov. Skomina literat funkcionar Kladičarja in poduzev, Janus je dobro vedel (in ravnil je v dobrì veril), da je stvar lahko rešena v nekaj minutah, takoj ko bo dobil v roke gradivo tov. Skomina. Toda kot vemo, stvar ni bila rešena, ampak se je čakalo na rezultat tekmke Delamaris-Kladičar. Po izgubljenih točkah v Kopru so zadevo priveli na dan. Res Skoda, da Delamaris ni izgubil tekme s Kladičarjem v Kopru, ker bi bilo potem vse v najlepšem redu. Izgubiti bi si cer dve točki ne pa osem! Toda ali je to sportno? Co Celjanom ni bilo kaj prav, nai bi se takoj pritožil, ne pa po kontaku v Kopru! Isto velja za Nogometno zvezo Slovenije, ki je čakalo do konca prvenstva, namesto da bi takoj odločno posredovala, pomirila Kladičar in Delamaris, ali pa Jasno sporobila Delamarisu, naj Janus ne igra tekem do končne resitve.

Zadeva se je potem zmeraj bolj zapletala, vseksloži pa je bila jasna samo ena stvar: v Ljubljani so že vnaprej odločili, da bodo vse vse v zvezi z delavci, ki bodo potem zvoni. Celo nova pravila popravljajo nejasnost, ki so bile glede izbrisja pri podvezli in so zdaj te stvari precizirane. Toda republiški forum teh stvari ni upošteval, niti ni upošteval, da se je Janus preselil iz Kladičarja v Delamaris v izvantevkomovalnem času, ko klub sploh nima v nobenem primeru pravice zadržati igralca, razen če gre za nevrnjene rekvizite, kar pa pri Janusu sploh ne pride v postopek.

Gledano s trogo pravnega stališča so vsi napravili večje napake kot Janus, katerega edina krivda je, da je imel v rokah pomanjkljive dokaze za izbris. Celjska nogometna poduzeva je na primer naredila napako, ko se sploh ni pritožila na registracijo Janusa. Ali je poduzeva tista, ki branji interesete kluba (in celo nepravilni), ali pa je njena dolžnost, da opozarja na nepravilnosti. Seveda, če bi se celjska nogometna poduzeva takoj pritožila na registracijo, bi se zadeva prehitrla razložila v Kladičar, ne bi prišel do točk za zeleno mizo. Treba je bilo torej počakati! Gledano s pravne strani, je napravil napako tudi Kladičar, ki po čl. 34 pravilnika o registraciji sploh ni imel pravice do pritožbe na registracijo, ker ni izdal Janusu izpisnicu. Ko je republiški forum obravnaval registracijo tekmek Delamaris-Kladičar, tega sploh ni upošteval, temveč je upošteval samo tekmovalni pravilnik. Razumljivo, če pa to upošteval, bi moral razsorjati v korist Delamarisa!

Prizakonit je končno tudi popravek registracije Janusu v »Futbal«. Strokovna področna zveza (NZS) bi bila po statutu dolžna tem razpravljati in razveljavljati nezakonit postopek poduzev. Toda tega niso napravili. Ce bi namreč to napravili, bi lahko zadeva prehitrla Jasna in nasprotovani obrazovalnati registracijo tekmek Delamaris-Kladičar, tega sploh ni upošteval, temveč je upošteval samo tekmovalni pravilnik. Razumljivo, če pa to upošteval, bi moral razsorjati v korist Delamarisa!

Prizakonit je končno tudi popravek registracije Janusu v »Futbal«. Strokovna področna zveza (NZS) bi bila po statutu dolžna tem razpravljati in razveljavljati nezakonit postopek poduzev. Toda tega niso napravili. Ce bi namreč to napravili, bi lahko zadeva prehitrla Jasna in nasprotovani obrazovalnati registracijo tekmek Delamaris-Kladičar, tega sploh ni upošteval, temveč je upošteval samo tekmovalni pravilnik. Razumljivo, če pa to upošteval, bi moral razsorjati v korist Delamarisa!

NUJNO IŠČEM
P R A Z N O S O B O
(LAHKO TUDI V STARÍ
STAVBI)
V KOPRU ALI OKOLICI —
PONUDBE NA UPRAVO
LISTA POD
»100.000 DIN«

R A Z P I S

Lesno podjetje »MALA OPREMA« IZOLA razpisuje prosti delovni mesti:

1. ZA VODJO ADMINISTRATIVNIH IN KADROVSKIH
ZADEV
2. DAKTILOGRAFINJO.

POGOJI pod 1. srednja šolska izobrazba, 1 leto prakse v sektorju ali 5-letna praksa v vodenju tega sektorja. pod 2. strojepiska I. razreda z opravljenim strokovnim izpitom.

Prijave z opisom dosedanjega službovanja in šolske izobrazbe dostavite do 1. marca 1963.

Mala kronika iz naših komun

ROJSTVA

V Kopru so poročili: Jožeta Škrabl, gospodinja iz Kopra in Giuseppe Novel, pleskar iz Trsta; Olga Škrabl, gospodinja iz Kopra in Roman Pestner, polkvalificirani strugar iz Raven na Koroškem; Albina Laščak, učiteljica iz Kopra in Tomaz Podobnik, učitelj iz Gracišča.

V Sežani sta se poročila: Marija Počkar, delavka iz Razgurov in Karol-Drago Stojkovič, elektromonter iz Orleka.

V Ilirske Bistrici sta se poročila: Ada Brne, delavka iz Podgraj in Anton Primc, gozdarski tehnik iz Podgraj.

V postojanski občini sta se poročila: Jožeta Korosec, učiteljica iz Postojne in Vinko Leventič, ključavnica iz Drinovec.

S M R T I

V koprski občini so umrli: Dušan Volk, star 59 let iz Kopra; Luigi Delost, star 51 let iz Kucibrega; Jakob Starc, star 74 let iz Smokvice; Ivana Črnac, star 84 let iz Čežarjev.

V Ilirske Bistrici občini je umrl: Ivan Vrh, kmet iz Šembij, star 94 let.

V postojanski občini je umrl: Franc Posega, star 34 let iz Razdrtega.

M A L I O C L A S I

IŠČEM OPREMLJENO ALI PRAZNO SOBO V KOPRU. Ponudbe pod »1. februar« sprejema uprava Slovenskega Jadrana.

Iščem opremljeno sobo po možnosti z oskrbo v Kopru, Izoli, Piranu ali Portorožu. Naslov v upravi »Slov. Jadrana«.

V postojanski poročili so umrli: Katarina Bratinč iz Ajdovščine — deklica, Anica Debevec iz Malega Otoka — dečka, Slavka Mrevlje iz Ajdovščine — dečka, Milena Rus iz Semčeve — dečka, Muober Hallovska iz Postojne — dečka, Albina Bizjak iz Podmanosa — dečka, Jožeta Gabršček iz Deskel — dečka, Marija Kocjančič iz Tomaj — dečka, Agata Nanut iz Gorice na Potoku — dečka, Justa Vastljev iz Postojne — dečka, Natalija Širok iz Grgarja — dečka, Dragotra Širok iz Crtogoj — dečka, Maria Majhajlovič iz Postojne — deklica, Leopolda Černe iz Nove Gorice — dečka, Marija Petrovič iz Postojne — deklica, Božidara Možina iz Klenčice — dečka, Veronika Jančič iz Razdrtega — dečka, Veronika Grzelj iz Jurščice — dečka, Alma Kosor iz Nove Gorice — dečka, Marija Kocjančič iz Tomaj — dečka, Agata Nanut iz Gorice na Potoku — dečka, Justa Vastljev iz Postojne — dečka, Natalija Širok iz Grgarja — dečka, Dragotra Širok iz Crtogoj — dečka, Ivanka Mihajlovič iz Postojne — deklica, Leopolda Černe iz Nove Gorice — dečka, Marija Petrovič iz Postojne — deklica, Božidara Možina iz Klenčice — dečka, Veronika Jančič iz Razdrtega — dečka, Veronika Grzelj iz Jurščice — dečka, Alma Kosor iz Nove Gorice — dečka, Marija Kocjančič iz Tomaj — dečka, Agata Nanut iz Gorice na Potoku — dečka, Justa Vastljev iz Postojne — dečka, Natalija Širok iz Grgarja — dečka, Dragotra Širok iz Crtogoj — dečka, Ivanka Mihajlovič iz Postojne — deklica, Leopolda Černe iz Nove Gorice — dečka, Marija Petrovič iz Postojne — deklica, Božidara Možina iz Klenčice — dečka, Veronika Jančič iz Razdrtega — dečka, Veronika Grzelj iz Jurščice — dečka, Alma Kosor iz Nove Gorice — dečka, Marija Kocjančič iz Tomaj — dečka, Agata Nanut iz Gorice na Potoku — dečka, Justa Vastljev iz Postojne — dečka, Natalija Širok iz Grgarja — dečka, Dragotra Širok iz Crtogoj — dečka, Ivanka Mihajlovič iz Postojne — deklica, Leopolda Černe iz Nove Gorice — dečka, Marija Petrovič iz Postojne — deklica, Božidara Možina iz Klenčice — dečka, Veronika Jančič iz Razdrtega — dečka, Veronika Grzelj iz Jurščice — dečka, Alma Kosor iz Nove Gorice — dečka, Marija Kocjančič iz Tomaj — dečka, Agata Nanut iz Gorice na Potoku — dečka, Justa Vastljev iz Postojne — dečka, Natalija Širok iz Grgarja — dečka, Dragotra Širok iz Crtogoj — dečka, Ivanka Mihajlovič iz Postojne — deklica, Leopolda Černe iz Nove Gorice — dečka, Marija Petrovič iz Postojne — deklica, Božidara Možina iz Klenčice — dečka, Veronika Jančič iz Razdrtega — dečka, Veronika Grzelj iz Jurščice — dečka, Alma Kosor iz Nove Gorice — dečka, Marija Kocjančič iz Tomaj — dečka, Agata Nanut iz Gorice na Potoku — dečka, Justa Vastljev iz Postojne — dečka, Natalija Širok iz Grgarja — dečka, Dragotra Širok iz Crtogoj — dečka, Ivanka Mihajlovič iz Postojne — deklica, Leopolda Černe iz Nove Gorice — dečka, Marija Petrovič iz Postojne — deklica, Božidara Možina iz Klenčice — dečka, Veronika Jančič iz Razdrtega — dečka, Veronika Grzelj iz Jurščice — dečka, Alma Kosor iz Nove Gorice — dečka, Marija Kocjančič iz Tomaj — dečka, Agata Nanut iz Gorice na Potoku — dečka, Justa Vastljev iz Postojne — dečka, Natalija Širok iz Grgarja — dečka, Dragotra Širok iz Crtogoj — dečka, Ivanka Mihajlovič iz Postojne — deklica, Leopolda Černe iz Nove Gorice — dečka, Marija Petrovič iz Postojne — deklica, Božidara Možina iz Klenčice — dečka, Veronika Jančič iz Razdrtega — dečka, Veronika Grzelj iz Jurščice — dečka, Alma Kosor iz Nove Gorice — dečka, Marija Kocjančič iz Tomaj — dečka, Agata Nanut iz Gorice na Potoku — dečka, Justa Vastljev iz Postojne — dečka, Natalija Širok iz Grgarja — dečka, Dragotra Širok iz Crtogoj — dečka, Ivanka Mihajlovič iz Postojne — deklica, Leopolda Černe iz Nove Gorice — dečka, Marija Petrovič iz Postojne — deklica, Božidara Možina iz Klenčice — dečka, Veronika Jančič iz Razdrtega — dečka, Veronika Grzelj iz Jurščice — dečka, Alma Kosor iz Nove Gorice — dečka, Marija Kocjančič iz Tomaj — dečka, Agata Nanut iz Gorice na Potoku — dečka, Justa Vastljev iz Postojne — dečka, Natalija Širok iz Grgarja — dečka, Dragotra Širok iz Crtogoj — dečka, Ivanka Mihajlovič iz Postojne — deklica, Leopolda Černe iz Nove Gorice — dečka, Marija Petrovič iz Postojne — deklica, Božidara Možina iz Klenčice — dečka, Veronika Jančič iz Razdrtega — dečka, Veronika Grzelj iz Jurščice — dečka, Alma Kosor iz Nove Gorice — dečka, Marija Kocjančič iz Tomaj — dečka, Agata Nanut iz Gorice na Potoku — dečka, Justa Vastljev iz Postojne — dečka, Natalija Širok iz Grgarja — dečka, Dragotra Širok iz Crtogoj — dečka, Ivanka Mihajlovič iz Postojne — deklica, Leopolda Černe iz Nove Gorice — dečka, Marija Petrovič iz Postojne — deklica, Božidara Možina iz Klenčice — dečka, Veronika Jančič iz Razdrtega — dečka, Veronika Grzelj iz Jurščice — dečka, Alma Kosor iz Nove Gorice — dečka, Marija Kocjančič iz Tomaj — dečka, Agata Nanut iz Gorice na Potoku — dečka, Justa Vastljev iz Postojne — dečka, Natalija Širok iz Grgarja — dečka, Dragotra Širok iz Crtogoj — dečka, Ivanka Mihajlovič iz Postojne — deklica, Leopolda Černe iz Nove Gorice — dečka, Marija Petrovič iz Postojne — deklica, Božidara Možina iz Klenčice — dečka, Veronika Jančič iz Razdrtega — dečka, Veronika Grzelj iz Jurščice — dečka, Alma Kosor iz Nove Gorice — dečka, Marija Kocjančič iz Tomaj — dečka, Agata Nanut iz Gorice na Potoku — dečka, Justa Vastljev iz Postojne — dečka, Natalija Širok iz Grgarja — dečka, Dragotra Širok iz Crtogoj — dečka, Ivanka Mihajlovič iz Postojne — deklica, Leopolda Černe iz Nove Gorice — dečka, Marija Petrovič iz Postojne — deklica, Božidara Možina iz Klenčice — dečka, Veronika Jančič iz Razdrtega — dečka, Veronika Grzelj iz Jurščice — dečka, Alma Kosor iz Nove Gorice — dečka, Marija Kocjančič iz Tomaj — dečka, Agata Nanut iz Gorice na Potoku — dečka, Justa Vastljev iz Postojne — dečka, Natalija Širok iz Grgarja — dečka, Dragotra Širok iz Crtogoj — dečka, Ivanka Mihajlovič iz Postojne — deklica, Leopolda Černe iz Nove Gorice — dečka, Marija Petrovič iz Postojne — deklica, Božidara Možina iz Klenčice — dečka, Veronika Jančič iz Razdrtega — dečka, Veronika Grzelj iz Jurščice — dečka, Alma Kosor iz Nove Gorice — dečka, Marija Kocjančič iz Tomaj — dečka, Agata Nanut iz Gorice na Potoku — dečka, Justa Vastljev iz Postojne — dečka, Natalija Širok iz Grgarja — dečka, Dragotra Širok iz Crtogoj — dečka, Ivanka Mihajlovič iz Postojne — deklica, Leopolda Černe iz Nove Gorice — dečka, Marija Petrovič iz Postojne — deklica, Božidara Možina iz Klenčice — dečka, Veronika Jančič iz Razdrtega — dečka, Veronika Grzelj iz Jurščice — dečka, Alma Kosor iz Nove Gorice — dečka, Marija Kocjančič iz Tomaj — dečka, Agata Nanut iz Gorice na Potoku — dečka, Justa Vastljev iz Postojne — dečka, Natalija Širok iz Grgarja — dečka, Dragotra Širok iz Crtogoj — dečka, Ivanka Mihajlovič iz Postojne — deklica, Leopolda Černe iz Nove Gorice — dečka, Marija Petrovič iz Postojne — deklica, Božidara Možina iz Klenčice — dečka, Veronika Jančič iz Razdrtega — dečka, Veronika Grzelj iz Jurščice — dečka, Alma Kosor iz Nove Gorice — dečka, Marija Kocjančič iz Tomaj — dečka, Agata Nanut iz Gorice na Potoku — dečka, Justa Vastljev iz Postojne — dečka, Natalija Širok iz Grgarja — dečka, Dragotra Širok iz Crtogoj — dečka, Ivanka Mihajlovič iz Postojne — deklica, Leopolda Černe iz Nove Gorice — dečka, Marija Petrovič iz Postojne — deklica, Božidara Možina iz Klenčice — dečka, Veronika Jančič iz Razdrtega — dečka, Veronika Grzelj iz Jurščice — dečka, Alma Kosor iz Nove Gorice — dečka, Marija Kocjančič iz Tomaj — dečka, Agata Nanut iz Gorice na Potoku — dečka, Justa Vastljev iz Postojne — dečka, Natalija Širok iz Grgarja — dečka, Dragotra Širok iz Crtogoj — dečka, Ivanka Mihajlovič iz Postojne — deklica, Leopolda Černe iz Nove Gorice — dečka, Marija Petrovič iz Postojne — deklica, Božidara Možina iz Klenčice — dečka, Veronika Jančič iz Razdrtega — dečka, Veronika Grzelj iz Jurščice — dečka, Alma Kosor iz Nove Gorice — dečka, Marija Kocjančič iz Tomaj — dečka, Agata Nanut iz Gorice na Potoku — dečka, Justa Vastljev iz Postojne — dečka, Natalija Širok iz Grgarja — dečka, Dragotra Širok iz Crtogoj — dečka, Ivanka Mihajlovič iz Postojne — deklica, Leopolda Černe iz Nove Gorice — dečka, Marija Petrovič iz Postojne — deklica, Božidara Možina iz Klenčice — dečka, Veronika Jančič iz Razdrtega — dečka, Veronika Grzelj iz Jurščice — dečka, Alma Kosor iz Nove Gorice — dečka, Marija Kocjančič iz Tomaj — dečka, Agata Nanut iz Gorice na Potoku — dečka, Justa Vastljev iz Postojne — dečka, Natalija Širok iz Grgarja — dečka, Dragotra Širok iz Crtogoj — dečka, Ivanka Mihajlovič iz Postojne — deklica, Leopolda Černe iz Nove Gorice — dečka, Marija Petrovič iz Postojne — deklica, Božidara Možina iz Klenčice — dečka, Veronika Jančič iz Razdrtega — dečka, Veronika Grzelj iz Jurščice — dečka, Alma Kosor iz Nove Gorice — dečka, Marija Kocjan

VSEM TISTIM, KI SO DALI ŽIVLJENJE ZA SVOBODO

izrazimo tudi vidno priznanje

Letos oktobra bo minilo 20 let danes so vidni njegovi sledovi. od tistih strašnih dni, ko so nemški fašisti pobijali ljudi po vsej naši prebivalstvo. Zato smo danega vabilo v Gabrovici, da življenga v trdi oboroženi borbi z okupatorjem, nekateri pa so umrli izmučeni v zaporih in ta zajel vso slovensko Istro in še boriščih.

pisma uredništvu

Tovariš urednik!

Solska reforma je v začetku leta posegla tudi v naš predel Brkinov. Zato smo danega avgusta Barčani na pobudo ObLO Sežana zavihali rokave ter uredili dva kilometra dolg odsek ceste, tako da lahko po njej vozi avtobus.

Cesta je bila usposobljena za avtobusni promet v postavljenem roku in 5. septembra, ko se je začel pouk, je avtobus pripeljal v vas. Denarino v materialno je gradnjo podvrl ObLO, vaščani pa so sodelovali s prostovoljnimi delom.

Sedaj avtobus redno obratuje na progi Barka-Divača-Sežana v veliko zadovoljstvo šolske mladine in ostalih prebivalcev.

Do tu je torej vse v redu.

Avtobusno podjetje, ki vzdržuje to progo, si je priskrbelo v Barki primeren prostor, kjer naj bi stala garaža, da ne bi avtobus prenočil na prostem. Toda dostop tega prostora zapira kamnit iz nekdajnih časov, ki meri največ devet kvadratnih metrov. Tega izida pa ni moč odstraniti, ker ima dobre zagovornike, katerim niso kos niti vaščani niti občina.

Zato avtobus prenima kar na prostem. Jeseni ranj še ni bilo mogično hudo, trikrat, štirikrat je začasno odprel. Toda sedaj v tem! Cež noč motor zmreže in ducata mladih in starih mora avtobus poravati prav ven iz vasi, saj se motor vžge,

Torej: zaradi zidu, ki se ne da ukloniti, se avtobus kvari in Barčani nudi neprostovoljno telovadbo v mrzlih zimskih jutranjih urah.

Kaj pravite k temu?

Anton Prelec,
Barca 31,
pošta Vremski Britof

Vendar je le malo vasi, ki bi njim, ki so padli za svobodo, postavile skromne spominske plošče.

Tako je na primer na področju Črnea kala izgubilo med narodno-svobodilno vojno življeno 170 vaščanov, v Gabrovici je živil zgorelo več domačinov, na sektorju Gračišče ni dočakalo svobode več kot 120 tovarišic in tovarišev, mnogo žrtv je bilo tudi v Truskah, Borštu, Pridvoru in drugod. In vendar ni nikjer spominskih plošč, kaj šele, da bi stal spomenik.

Dvajset let bo v jeseni minilo od tistih strašnih dni in prav bilo, da bi partizanskim borcem in žrtvam fašizma do takrat postavili vsaj skromne spominske plošče, ki bi vsakogar opozarjale, koliko krvi je prella slovenska Istra za osvoboditev izpod fašističnega jarja.

Viljem Turk

VAŽNE SPREMEMBE V NAŠEM POMORSTVU

Rešitev v skupnem skladu tveganja

V našem pomorstvu smo doživeli v zadnjem času več pomembnih sprememb, izenačenje gradnje in organizacije pristanišč z ostalimi gospodarskimi sestavnimi deli načinom financiranja investicij, vključitev pristanišč v okvir občin ali okrajev, decentralizacija pomorske uprave z ustanovitvijo novih pristanišč kapitanij, izpostavil itd. Zdaj pa pričakujemo zakon o skladih rizika pomorskih transportnih podjetij. Vse te spremembe so pomembne tudi za nas Slovence, saj smo z našo obalo vključeni v jugoslovansko pomorstvo. Imamo lepo razvijajoče se koprsko pristanišče, piransko ladjedelnico in Splošno plovbo.

Zakon o skladu rizika terja položaj, ki je nastal v svetovnem pomorskem prometu. Ustanavljanje novih plovnih podjetij, poleg že obstoječih, in pospešena grad-

nja trgovinskih ladij sta v zadnjem dobi pred naraščanjem tovora. Od leta 1939, ko je znašala BRT vsega trgovinskega ladjevja na svetu 69 milijonov, se je do danes dvignila na 140 milijonov. Pri tem večanju tonaze tudi Jugoslovani nismo zaostajali. Trgovinska mornarica stare Jugoslavije je imela ob koncu leta 40.000 BRT, naša sedanja pa je dosega že milijon ton. Poleg starih plovnih podjetij smo dobili po osvojboju še vrsto novih, med njimi tudi našo piransko Splošno plovbo.

V prvih povojskih letih, ko je zaradi vojnega uničevanja manjkalno tonaže po vsem svetu, je bila velika konjunktura posebno za trampskega službo, to je za svobodno, neredno tovorno plovbo. Ladja je prevzela v izhodnem pristanišču tovor, ga odložila na drugem, prevzela tam nov tovor in ga prepeljala dalje. Nekateri, tudi naše ladje so tako plute po vseh morjih in celo okoli sveta. Pozneje se je pričel razvijati pomorski blagovni promet v korist rednih plovnih zvez, čemur pravimo linijski promet. Gre za zve-

ze med določenimi izhodnimi in določenimi končnimi pristanišči s točno določenimi dnevi odhodov in prihodov. Svobodna ali trampska služba zadeva na čedanje večje težave. Duši jo konkurenca, ki tudi nelojno znižuje prevozne cene.

Velike svetovne ladijske družbe so se zaradi tega pričele združevati v interesne skupnosti, da bi se izneble škodljivih posledic neurejene konkurence. To je prisililo tudi naša podjetja, da so pričela iskati odpomoč v združevanju in sporazumevanju. Družili smo že nekaj združitev, tako na primer reških podjetij, tendenca pa se v tem snišlu še nadaljuje. V skupnosti je jaže vzdržati pritisk tuge konkurence in namesto domače konkurence nastopa po dogovoru vsklajeno poslovanje z delitvijo dela. Na tej podlagi je Splošna plovba šla v povezavo v linijski plovbi, na katere prehaja.

Počaj v svetovnem pomorskom blagovnem prometu se ne povečuje, marveč vse prej še po-

ostruje. Računati je zato treba tudi z izgubami. Da bi tveganje nekako krili, bomo dobili v kratkem zakon o skupnem skladu rizika. S takim skladom pa bodo ustvarjeni pogoji za organizacijo in zagotovitev sredstev za dajanje kreditov za kritje morebitnih izgub, nastalih s padcem cen ladijskega prostora na svetovnem tržišču v svobodni in linijski plovbi.

Pomorska podjetja bodo morala prispeti v ta sklad najmanj 15 odstotkov čistega dohodka, katere bodo oddvojila od svojega poslovnega sklada in skladu skupne potrošnje. Ker ta sredstva ne bi zadostovala, bo predvideval začok možnost, da morejo podjetja vnesti v sklad tudi del sredstev iz po zakonu predpisanih rezervnih skladov. Končno se je družbeni skupnost pripravljena odrediti tudi 50 odstotkom sredstev, ki ji pritičejo na podlagi delitve. Iz tega sklada naj bi po predvidenih nastala potem nova Pomorska banka. K takemu zavrnjanju bi mogla pristopiti tudi druga, s pomorstvom povezana podjetja.

R. G.

KAJ NI BILO LANI VŠEČ TUJIM TURISTOM

Upoštevajmo nauk iz prejšnjih let!

Lanska turistična sezona je bila značilna po zmanjšanju števila domačih turistov in po nepriznankovanju velikem zvečanju tujih. To ni veljalo samo za naš okraj v Sloveniji, marveč za vso državo. Prav tako je veljalo tudi za vso državo prevladovanje Avstrijev v Nemčev med tujimi turisti. Zlasti je veljalo to za letovišča ob Jadranu. Ti dvojni so bili po številu daleč pred vsemi drugimi skupaj, kar je tudi povsem naravno, ker so nam najboljši in so prometne zveze do naših zanje ugodne. Po socialnem poreklu so pretežno uradniki in drugi nameščenci, obrtniki, srednji in manjši trgovci in delavci. Skoraj polovico jih prihaja k nam z lastnimi vozili, in če izvzamemo dogovorenje skupine, se zanimalo zlasti za campinge. Prav teh so domači nismo imeli, zato so odhajali naprej v Istru in še dalje.

Skoraj polovica teh turistov je kritiko sanitarnih naprav. Strežba v restavracijah, gostilnah in kavarnah se jim zdi prepočasna. Pišča je v vročih dneh premalo hlajena. Mnogi so izrazili tudi nezadovoljstvo zaradi slabe kvalitete odprtih vin, čeprav so cene visoke, višje, kar je na primer v Italiji. Glede prireditev bi si želeli več manjših nastopov, zlasti folklornih. Radi bi poslušali tudi naše pesmi in ne samo mednarodne.

Končno tudi niso zadovoljni z našimi trgovinami. Pravijo, da niso zadosti založene s stvarmi, katerih bi radi kupili. Priznali so, da bi potrošili pri nas več, če bi jim nudili za to priloznost, kakor so jo imeli ob obiskih v Italiji. Njhova potrošnja je zaradi tega manjša, kot bi mogla biti. Vse to so pripombe, kot jih slišimo vsačko leto, pa zadevajo večinoma na gluhu ušes.

R. R.

27. januarja:

Crni kal ob 02. uri: Na črnomalskih ovinkih je avstralskemu državljanu Alojzu Sedmaku pripeljal nasproti avtomobil, ki ni zasenčil luči. Zaradi tega je Sedmak z avtom zdrsnil s ceste preko nasipa. Skoda je okrog 50 tisoč dinarjev.

28. januarja:

Tolmin ob 23.30: Na Trgu maršala Tita je padel z motorjem Anton Suligaj. Srečal ga je prijatelj, ki mu je pripeljal nasproti ovinkov. Ivan Mandić tudi z Reke, ale že Zaharija zavrl, pri čemer je jeho prijatelj nasproti. Nastala je le manjša škoda.

25. januarja:

Ravberkomanda ob 13.55: Na Ravberkomandi pri odcepju ceste proti Ljubljani je vozil proti Postojni Branko Šeharja, tovornjak s prikolico. Na vinku pa mu je pripeljal nasproti ovinkov. Ivan Mandić tudi z Reke, ale že Zaharija zavrl, pri čemer je jeho prijatelj nasproti. Nastala je le manjša škoda.

26. januarja:

Illirska Bistrica ob 12.30: Ker ni takstir Ivan Bernetič nakazal med vsej spremembe smeri, je v njejov traktor trčil z osebnim avto-

Berite in širite

»SLOVENSKI JADRAN«

Več svetlobe na pretekle dogodke

(Pripombe h knjigi G. Piemontese »O delavskem gibanju v Trstu do konca prve svetovne vojne«)

Società Operaia Triestina, katera naloga je bila vklapljati delavske interese z interesi meščanstva. Piemontese pravilno opisuje ustanovitev in delovanje »Società Operaia Triestina« (Tržaško delavsko društvo), ki pa razpolaga z gradivom, ki mu omogoča pisati o enakem slovenskem društvu v Trstu in razjasniti nekaj zanimivih vprašanj. Piemontese pravilno opisuje v boju naroda za svoje pravice. Nacionalizem kot politično gibanje, kot dočakena ideologija, je res dejstvo, tudi tudi med Slovenci v Trstu in drugod. Vendar ga je prebudil socialni nacionalizem, saj je do tudi niti latenten ne med Slovenci ne med Italijani. Nacionalizem, ki je morda nekaj predstava imperializma in kolonializma (in vsekakr z obema zračenjem), je zelo razvit, npr. v Zahodni Srednji Evropi in Franciji, katerih naroda ne zatira.

Borj Slovencev in Hrvatov v Trstu, Primorskem in v Istri za svoje pravice je pač naravnih rezultat zatiranja, zato bi ga moralisati vedno smatrati za del svojega gibanja; hkrati je rezultat prebujanja narodne zavesti Slovencev in Hrvatov na Primorskem in v Istri, ki se avšovno ujemata z dobo prvih začetkov delavskega gibanja v imenovanih pravilih v Trstu. Oba pojavata sta, saj v temelju temeljne mehanizme, edvomno posledica razvijajočega se kapitalizma, kateremu so sledili nekateri ukrepi svetovne Hohenwartove vlade, ki so v 60. in 70. letih preklega stoljetja omogočili začetke delavskega gibanja tudi v Trstu.

Prav tako ni res, da v tistih letih ni bilo v Trstu socialistov ali socialističnih simpatizerjev. Morda jih ni bilo veliko, nedvomno, pa so bili. O tem nam pravičata:

Glej knjigo Antona Kristana »O delavskem in socialističnem gibanju na Slovenskem do ustanovitve jugoslovenske demokratične stranke« (1949-1960), Ljubljana 1927.

* G. Piemontese, Il movimento operaio a Trieste, str. 10.

delavci pa prevladovalo čustvo nacionale ideologije, kar jih je odbijalo od socializma in internacionalizma.

Podoba je, da je Bulla vedel za razredno internacionalistično mišljenje, ki se je bolj ali manj odločno začelo utrijeti pot med tržaškimi delavci. Zaradi tega je ustavljivo proti protinternacionalistične in močne italijanske nacionalistične »Società Operaia Triestina«. Skoda, da se G. Piemontese je predlagal predavanje, ki je nezgodno z vso pravljivo, da je izbranega v Trstu ob 1908 do 1909, saj je katerega so zbirali denar primorski, večinoma tržaški delavci. Zacet je izhajati zaradi boja proti slovenski žolti ali stavkolskemu. Naredili so izvajati nezadovoljstvo zaradi slabe kvalitete odprtih vin, čeprav so cene visoke, višje, kar je na primer v Italiji. Glede prireditev bi si želeli več manjših nastopov, zlasti folklornih. Radi bi poslušali tudi naše pesmi in ne samo mednarodne.

Med repravilnostmi, ki jih G. Piemontese je komentiral, naletimo v njegovih knjigih tudi na dejstvo, da ima »Delavska zveza« (La Confederazione operaia) — ki vabi v svoje vrste delavce vseh narodov, ki imajo med svojimi članji tudi mnogo slovenskih delavcev in imenuje katerega, da dodačam s svoje strani, Ucakar.

In Gerin podpisala proglašenje o ustanovitve Druge internationale (Pariz 1889) — v svojih pravilih člen, ki določa italijansko kot obveznilni jezik vodstva, sveta v zboru Delavske zveze. Članek prav številke glasila Delavske zveze, ki se je imenoval kača zvezda sama »La confederazione operaia«, je glede tega rečeno: »S tem je priznano spoštovanje do drustvene in neodvisnosti dežele, ker pa je naletela na gluhu ušesu, se je odločila za oborožene akcije proti kolonialnim četam.«

Britansko ministrstvo za delo ugotovilo, da je v Veliki Britaniji 814.632 ljudi brez posla. Samo v petih tednih, to je od 10. decembra lani pa do 14. januarja letos, se je število brezposelnih povečalo na 238.474. Od teh je stalno brez dela 104.113, drugi pa so le začasno brezposelnici.

R. R.

Iz Washingtona poročajo, da bo ameriški kosmonaut Gordon Cooper 2. aprila poletel na 22-kratno krožno potovanje okrog Zemlje.

V kratkem bodo v Turčiji demontirali vsa rakete oporšča. Sedaj pa tečejo ameriško-turski razgovori o zamenjavi sedanjih raket Jupiter z raketami Polaris, ki jih izstreljujejo s podmornic.

je sililo voditelje »Confederazione Operaia«, da so tak člen vnesli v državno pravila? To vprašanje je treba osvetlit in razčistiti. Skoda, je, da se Piemontese tega ni zavedal.

V knjigi je precej drugih, manjših nepravilnosti in pomankljivosti, pri katerih se tu ne bomo dolgo ustavljati. Tako n. pr. ni niti omenjen »Delavski list«, ki je izhajal v Trstu od 1908 do 1909, saj katerega so zbirali denar primorski, večinoma tržaški delavci. Zacet je izhajati zaradi boja proti slovenski žolti ali stavkolskemu. Ve, da je zacet in kdaj je zacet izhajati »Narodni delavec«, ki je bil osrednji glasilo žolte NDO, ve povedati tudi o najbolj neponembenih publikacijah, nič pa ne ve o »Delavskem listu«, ki je kot glasilo slovenskih socialistov na Primorskem zacet izhajati že februarja 1909.

Na 14. strani Piemontesejeve knjige je napisano, da so slovenski socialisti 1912 sklenili prenesti Izvršni odbor Jugoslovenske socialistične demokratske stranke in jo v tem boju odigral odločilno vlogo. Ni prav, da se G. Piemontese, ki piše o delavskem gibanju v Trstu in o žolti Narodni delavci, ne vpraša, kaj so ukrenili slovenski socialisti proti takim organizacijam. Ve, da je zacet in kdaj je zacet izhajati »Narodni delavec«, ki je bil osrednji glasilo žolte NDO, ve povedati tudi o najbolj neponembenih publikacijah, nič pa ne ve o »Delavskem listu«

